

MAGAZINE VOOR ALUMNI EN RELATIES

Broerstraat 5

- > **Bénédicte Ficq en Marc Hertogh:**
kenniskloof tussen justitie en burgerij
- > **Mona Siddiqui** gasthoogleraar Islam
- > **Bewegen tegen dementie**
- > **The Colours of China**

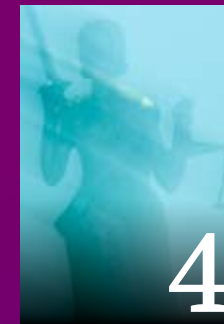
Mensen maken het verschil

Postacademische leergang Talent en Organisatieontwikkeling

Deze leergang biedt u inspiratie, leiderschap en inzicht om talent te herkennen, strategisch te ontwikkelen en succesvol te benutten. Durf ook te kiezen voor een integrale aanpak van menselijk potentieel, organisatieontwikkeling en visie.

Talentontwikkeling is de bron van uw organisatiegroei.

Bel voor een afspraak 050 - 316 20 45
of download de brochure op
www.academievoormanagement.nl.

4

> 4 Justitie onder vuur

Bénédicte Ficq en Marc Hertogh over de kloof tussen burgers en justitie

8

> 6 Zwarts op wit

De rector magnificus mijmert

12

> 7 Grunnegers, ain leerzoame raais

Olaf Vos presenteert tv-cursus met een knipoog

14

> 8 Behandel moslims als individuen

Britse moslima Mona Siddiqui vindt steeds meer gehoor

> 11 Ain Wondre Stad

Wubbo Ockels, oud-astronaut, hoogleraar, uitvinder

> 12 In de ban van de ringen

Onderzoek aan kleinste lichaamsporie haalt twee keer *Nature*

> 14 China in Groningen

Traditionele Chinese feestkledij in het Universiteitsmuseum en Chinese studenten over feesten in Groningen.

> 16 Column Roger Cohen

> 17 Tsjaad is wel erg extreem

Alumnus in het buitenland

> 18 Kauwen tegen dementie

Eric Scherder wil af van het 'dutton en duffen'

> 20 Column Tienke Koning

> 21 Fondsenwerving

Resultaten Ubbo Emmius Fonds

> 22 Alumni Actief

> 23 Alumni Online / Terug op de RUG

> 24 Life Long Learning

> 26 Oraties, Academieportretten en Colofon

> 28 Alumni Achteraf

Abbeelding voorkant: Zhai Yan, RUG-studente, showt traditionele Chinese feestkledij
FOTO > REYER BOXEM

Rare jongens, die Romeinen!' is een gevlugelde uitspraak geworden, dankzij de stripboeken van Asterix. Zijn 'side-kick' Obelix uitte die woorden menigmaal, als hij de denkwegen van de Romeinse tegenstanders weer eens niet begreep. Hoewel er geen enkele dode valt – heel anders dan ten tijde van de echte invasie van Julius Caesar in Gallië – geeft de strip op komische wijze weer wat er gebeurt als denkwerelden te zeer van elkaar verschillen en men niet openstaat voor andermans visie.

Wanneer achtergronden, waarden en normen, ideeënstelsels uiteenlopen, leidt dat immers gemakkelijk tot onbegrip en misverstand, ja zelfs aversie. Daarom is het zo belangrijk dat er mensen zijn die de moeite nemen zich te verdiepen in een ander gedachtegoed dan het eigen. Mensen die bruggen bouwen, barrières slechten, kloven dichtten. De wereld heeft hen hard nodig.

In dit nummer van *Broerstraat 5* vele academici die zich wagen in onbekende denkwerelden. Strafrechtadvocate **Bénédicte Ficq** – die soms de beweegredenen van haar cliënten ook niet meer kan volgen – en rechtssocioloog **Marc Hertogh** streven bijvoorbeeld naar een beter begrip tussen de rechterlijke macht en de burgerij. Zoals **Mona Siddiqui**, vooraanstaand Brits moslima, beoogt op het terrein van de godsdienst een beter begrip te kweken. Neuropsycholoog **Eric Scherder** verdiept zich in het mistige bewustzijn van Alzheimerpatiënten en **Pieter Smidt Van Gelder** probeert voor Unicef zich nuttig te maken in het conflictgebied Tsjaad. **Wubbo Ockels** blikt vergoelijkend terug op de tijd dat hij en zijn vrouw 'die studenten' waren in het plattelandsdorpje Pieterzijl, terwijl **Olaf Vos** op tv het Grunnegers levend houdt. En in het voor haar rustige Groningen zet **Ning Ding** zich met de Chinese studentenvereniging in om haar landgenoten te begeleiden in de wondere wereld die Nederland heet.

Open geesten, die zichzelf en de ander verder hopen te brengen. Geen wonder dat rector magnificus **Frans Zwarts** in zijn column een pleidooi houdt voor een universiteit waar de 'open mind' gedijt. De universiteit als vrijiplaats!

De redactie
redactieB5@rug.nl

／ Marc Hertogh:
‘De afstand
tussen justitie
en de burgers
is te groot’

Wanneer een tbs'er de benen neemt, moet de minister vrezen voor zijn positie. Hulpverleners worden in hun werk gehinderd en bedreigd. En beslissingen van rechters worden publiekelijk aangevochten. Het zijn allemaal tekenen die erop wijzen dat het gezag van justitie niet langer vanzelfsprekend is.

De meest omstreden zaak is wel die van de Schiedammer parkmoord, waarin een onschuldige jarenlang vastzat. Vervolgens begon opiniepeiler Maurice de Hond een campagne in de zaak van Ernest Louwes en roert wetenschapsfilosoof Ton Derksen zich in de zaak Lucia de B. Kortom, burgers twijfelen nogal eens aan het oordeel van de rechter.

Vorig jaar besloot het ministerie van Justitie te onderzoeken hoe groot de onvrede is over het optreden van rechters, openbaar ministerie en politie. Marc Hertogh, hoogleraar rechts-sociologie in Groningen, nam samen met Heleen Weyers deze studie voor zijn rekening.

Ingezonden brieven

‘Er is sprake van een sluimerende legitimiteitscrisis,’ zegt de hoogleraar. ‘Uit ons onderzoek blijkt dat het draagvlak onder burgers voor het werk van medewerkers van justitie brozer is dan gedacht. Wij zagen dat bijvoorbeeld aan ingezonden brieven, waarin soms felle kritiek wordt geuit op rechters of het tbs-systeem.’

Hertogh vindt het lastig harde cijfers te geven. ‘Ten eerste omdat naar deze onvrede nog weinig onderzoek is gedaan. Tot voor kort beschouwden juristen een zaak als afgedaan als een rechter tot zijn uitspraak was gekomen. Hoe betrokkenen erover dachten of wat ze er verder mee deden, daar werd nooit naar gekeken.’

Een ander ding is dat cijfers niet zo veel zeggen, vindt Hertogh. ‘Vergelijk het met een kind dat koorts heeft. Zijn temperatuur wisselt voortdurend en als je gaat meten vind je steeds andere waarden. Voor zoiets als maatschappelijke onvrede geldt hetzelfde. Afhankelijk van het moment krijg je wisselende cijfers. Daarom kun je beter kijken naar hoe mensen zich gedragen, en dan zie je dat burgers zich

Justitie onder vuur

Het gezag van justitie staat onder druk. Uitspraken van rechters worden niet altijd meer aanvaard.

Hoogleraar rechtssociologie **Marc Hertogh** vindt dat justitie de hand in eigen boezem moet steken en meer naar de burgers moet luisteren. Strafleiter en alumna **Bénédicte Ficq** vindt dat we niet moeten meegaan in een hetze.

TEKST > JOS OVERBEEKE

FOTO > TRUUS VAN GOG / HOLLANDSE HOOGTE

／ Bénédicte Ficq:
‘Volgens mij weet
Rita Verdonk
nauwelijks hoe
het strafrecht in
elkaar zit’

niet altijd houden aan rechterlijke uitspraken en dat politieagenten op straat regelmatig worden uitgescholden. Dat zijn signalen die er toe doen.’

Armetierige journalistiek

Strafrechtadvocate Bénédicte Ficq ziet ook dat rechters aan gezag hebben ingeboet en zij weet ook hoe dit komt: ‘Ik vind dat journalisten armetierig berichten over rechtszaken. Dat zie ik heel duidelijk aan de zaken die ik zelf doe. Vervolgens verkondigen politici stellige meningen over wat er zou mankeren aan de rechtspraak. Zo komt die onvrede bij de burgers tot stand.’

Rita Verdonk bijvoorbeeld gaat naar het proces tegen Germaine C. (de vrouw die een tasjesdief doodreed), terwijl ze volgens mij nauwelijks weet hoe het strafrecht in elkaar zit. Ik zou haar daarover wel eens aan de tand willen voelen.’

Ficq erkent dat justitie in de Schiedammer parkmoord steken heeft laten vallen. De dader blijkt aantoonbaar iemand anders te zijn. Maar voor de Puttense moordzaak [waarin twee mannen na jaren cel werden vrijgesproken] ligt dat alweer anders. ‘In het algemeen geldt dat je een zaak pas kunt beoordelen wanneer je er zelf bij betrokken bent. Over de Puttense moordzaak kan ik wel zeggen dat, hoewel het bewijs bij nader inzien niet voldeed, dit niet per definitie iets zegt over de aantoonbare onschuld van de gewezen verdachten.’

Als het om rechtszaken gaat, lult iedereen elkaar maar na. In het algemeen zijn de uitspraken van Nederlandse rechters best in orde, althans in de zaken waar ik mee te maken heb.’

Lekenrechtspraak

Marc Hertogh stelt dat het om meer gaat dan alleen belabberde journalistiek of hetzegerige politici. Justitie moet de hand in eigen boezem steken, anders kan de volkse onvrede wel eens uit de hand lopen. ‘Toen in België het Dutroux-schandaal losbarstte, werden bij het paleis van justitie de ruiten ingegooid. Ik zeg niet dat dit ook bij ons gaat gebeuren, maar zulke ontwikkelingen moet je voorkómen. Daarom zijn ingrepen in de rechtspraak noodzakelijk.

De afstand tussen justitie en burgers is te groot, en een mogelijkheid om die te verkleinen is de invoering van lekenrechtspraak. In het buitenland hebben ze dat in één of andere vorm overal. Op z'n minst kun je die optie onderzoeken, maar dat gebeurt hier niet. Vorig jaar verscheen een rapport over lekenrechtspraak en minister Hirsch Ballin was er als de kippen bij om te zeggen dit niet past in de Nederlandse cultuur en dat het veel geld kost. Hij heeft het gewoon niet serieus overwogen en dat vind ik een gemiste kans.’

Strafleiter Ficq staat op dit punt aan de kant van de minister: ‘Kijk, voor ons als advocaten is zo'n lekenjury best prettig, hoor. Die is makkelijker te bespelen dan een professionele rechter. Toch moeten we er maar niet aan beginnen, want juryrechtspraak biedt te veel ruimte aan onderbuikgevoelens, en die horen in een rechtszaal niet thuis.’

Horkerige rechters

Een kleinere ingreep, die wel is doorgegaan, is de ruimere toelating van camera's in de rechtszaal. ‘Ik juich dit toe,’ zegt Hertogh. ‘Het betreft burgers meer bij de rechtspraak.’ Ficq ziet dat anders: ‘Officiëren van justitie, rechters en advocaten komen zo in de verleiding theater te gaan maken, en dat moeten we niet hebben. Misschien heeft de camera als positief effect dat burgers gaan inzien dat rechtspraak ingewikkelder is dan ze dachten. Dan heeft het toch z'n nut gehad.’

Een punt waarop Hertogh en Ficq elkaar wel kunnen vinden, is dat de bejegening van burgers door ambtenaren van justitie vaak te wensen overlaat. Bénédicte Ficq: ‘Rechters gedragen zich op zittingen soms horkerig en niet-communicatief. Ze wekken de indruk alleen naar het dossier te kijken en niet naar de persoon die voor hen staat. Als advocaat moet je dat steeds weer aan de kaak stellen.’ Marc Hertogh: ‘Stel aan het begin van een proces de personen achter de tafel eerst goed voor en vertel wat hun rol is. Leg daarna bij het vonnis uit hoe je ertoe gekomen bent. Dat zijn zaken die bevorderen dat mensen de uitkomst van een proces ook accepteren.’

FOTO > BRAM BUIJEL

Bénédicte Ficq (1958) groeide op in het Limburgse Schweiberg en studeerde rechten in Groningen. Na haar afstuderen werd zij strafleider in Amsterdam. Ficq heeft meerdere bekende zaken gedaan, zoals de balpenmoord, Willem van E. alias ‘het beest van Harkstede’, en de Nomads uit Zuid-Limburg. Momenteel verdedigt zij Marcel T., de moordenaar van Louis Sévèke, en Dino S., een vermeende kompaan van Willem Holleeder. In de verkiezing van beste strafleider, georganiseerd door Peter R. de Vries, was zij jaren achtereenvolgens de hoogst genoteerde vrouw.

FOTO > JENNIEN VAN KOTTEN

Marc Hertogh (1968) is hoogleraar rechtssociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij werd geboren in Roermond en studeerde rechten in Leiden en Londen. Zijn promotie deed hij eveneens in Leiden. Vóór zijn benoeming tot hoogleraar in 2005 werkte hij aan de Universiteit van Tilburg. In zijn onderzoek richt hij zich onder meer op de maatschappelijke beleving van recht en rechtsstaat. Hertogh was stafid van de Parlementaire Enquêtecommissie Opsporingsmethoden en maakte deel uit van de commissie ‘Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat’. Hij schrijft regelmatig voor de opiniëpagina's van landelijke dagbladen.

Vrijplaats

Kennis heeft altijd aspecten in zich die onvoorspelbaar zijn. Toen de laser werd uitgevonden, wist niemand wat dat betekende. Toen de straalmotor werd uitgevonden, wist niemand wat dat betekende. Dat open einde, dat is het mooie van wetenschappelijke kennis. Om die kennis te verkrijgen, moet de universiteit een vrijplaats zijn. Universiteiten staan voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en vrijheid. Zodra de vrijheid van wetenschapsbeoefening gevaar loopt, is het mis. Die vrijheid is de plicht van universiteiten. Enige tijd geleden vroegen de ministers Plasterk en Verhagen de Nederlandse universiteiten en hbo's om 'waakzaamheid' en 'grote terughoudendheid' bij het toelaten van Iraanse studenten. Want deze studenten zouden informatie naar Iran kunnen overbrengen die tot het vervaardigen of verspreiden van kernwapens zou kunnen leiden.

Ons standpunt in deze is eenvoudig. Wij zijn een publieke instelling, transparant, en wij kunnen dus nooit iets in het verborgene doen. Bij ons heerst academische vrijheid en iedereen die zich kwalificeert om hier te studeren, die mag hier studeren. Ook Iraniërs zijn welkom.

De RUG heeft bovendien helemaal niets te verbergen. Er is niets dat tot proliferatie zou kunnen leiden, anders dan algemeen natuurkundige kennis die iedere fysicus heeft die zich in de kernfysica verdiept. Natuurkundige kennis is publiek en overal ter wereld beschikbaar. Iraanse natuurkundigen kunnen deze overal ter wereld opdoen. Als je wilt voorkomen dat ze dat doen, moeten we hele delen van de wetenschap sluiten. Dat kan niet.

Tot zover de principiële kant van de zaak. Een heel andere kant is dat de oproep van de twee ministers volgde op een verkeerde vertaling van resolutie 1737 van de Veiligheidsraad, waarin staat dat we voorzichtig moeten zijn met het overbrengen van proliferatiegevoelige informatie naar Iran. Van die resolutie bestaan eigenlijk twee verschillende Nederlandse vertalingen: eentje van de Nederlandse regering en eentje van de Europese Unie. De vertaling van de EU is correct en die van de regering foutief.

We moeten oppassen met 'informatie die zou kunnen bijdragen tot het vervaardigen, dan wel verspreiden van nucleaire wapens,' aldus de vertaling van de Nederlandse regering. In de Engelse tekst staat in deze zin *would contribute* en dat wordt door de EU uitgelegd als 'die bijdraagt tot' en dus niet als 'zou kunnen bijdragen', want dan had er in het Engels *could* moeten staan. Bij een correcte vertaling ligt de bewijslast niet meer bij de universiteiten, zoals de ministers dachten, maar ligt deze, omgekeerd, bij de staat. En dat is precies de plaats waar deze volgens mij moet berusten.

Zo blijkt dat niet alleen kennis onvoorspelbare gevolgen kan hebben, maar ook een vertaling.

Prof. dr. Frans Zwarts
rector magnificus

TEKST > EDZARD KROL
FOTO > KEES VAN DER MARK

Onderzoek Marokkaanse vrouwen

Marjo Buitelaar van de Faculteit Godgeleerdheid en godsdienstwetenschap gaat samen met de UvA en de Marokkaanse universiteit in Fes onderzoek doen naar de nieuwe perspectieven en praktijken onder Marokkaanse vrouwen aan weerszijden van de Middellandse Zee.

Onderzoeksvragen zijn bijvoorbeeld: Hoe worden idealen ten aanzien van de gelijkheid en gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen als

volwaardige burgers verwoord in uitspraken en verhalen die men baseert op islamitische en andere culturele bronnen? En wat zijn de overeenkomsten, verschillen en relaties tussen zulke uitspraken en verhalen van Marokkaanse vrouwen in Marokko en in Nederland? NWO financiert het onderzoek in het kader van het NWO-programma 'Culturele Dynamiek'.

Groningen start onderzoekscentrum Synthetische biologie

De RUG krijgt een Centre for Synthetic Biology (CSB). Synthetische biologie is een nieuwe fase in de biotechnologie, waarin biologen, bioinformatici, chemici, natuurkundigen en ingenieurs met elkaar samenwerken om onderdelen van een biologische cel met behulp van (bio)chemische bouwstenen te construeren. De universiteit investeert de komende vijf jaar twee miljoen euro per jaar in het nieuwe onderzoekscentrum, waarvan biochemicus prof. dr. Bert Poolman directeur wordt.

Na de chip, de basis van de moderne elektronica, en de biotechnologie die ontstond op basis van de ontdekking van de structuur van DNA, wordt de synthetische biologie gezien als de 'derde technologische revolutie'.

De Harmonie

Emeritus-hoogleraar neurologie J.M. Minderhoud (1932) bezocht als lid van de studentenvereniging Vindicat atque polit vaak de concerten in De Harmonie. In zijn boek *De Harmonie – eens het culturele centrum van Groningen*, heeft hij de sentimenten, die vele Groningers hebben bij De Harmonie, goed kunnen verwoorden. Hij behandelt niet alleen de geschiedenis van het fenomeen, maar ook vragen als: **Waarom moest de Sociëteit haar Harmonieorkest loslaten? En waarom moest de, om**

haar akoestiek zo beroemde, concert-zaal worden afgebroken? > www.profiel.nl > €21,50

Zijn gezicht is bekend van tv. Zes keer per week presenteert alumnus psychologie Olaf Vos 'Grunnegers, ain leerzoame raais deur de wereld van de Grunneger taal. Veur dikken en lutjen.'

Je zou hem de provinciale taalmeester kunnen noemen. Iedereen die wel eens afstemt op RTV Noord kan de tune meezingen van Olaf Vos' dagelijkse cursus Gronings. Al duren de lesjes maar een paar minuten, dat wijsje blijft hangen: 'Nait soezen man, moar deurbroezen ja. (Niet zeuren man, maar doorzetten.) De Grunneger taal, proaten wie apmoal.'

Vos (36) is afgestudeerd kinder- en jeugdpsycholoog en deed de lerarenopleiding wiskunde. Hij is hoor- en beslismedewerker bij de immigratie- en naturalisatiedienst in Ter Apel. De tv-klus ernaast beschouwt hij als 'een beetje een jongensboekverhaal'. Het was er vast niet van gekomen als kameraad Tom Ritsema, ook psychologie-alumnus, niet op een oproep was gestuit om Groningstalige, vernieuwende muziek in te sturen. Tom en Olaf maakten een cd'tje met rap. Het nummer 'Leasebak' imponeerde de jury. 'We kregen direct subsidie en moesten meteen maar de studio in. Binnen een jaar stonden we met onze Bond tegen Harries al in theaters, voor zeshonderd man.'

Vos werd gevraagd voor de taal cursus bij RTV Noord. Niet in de laatste plaats waarschijnlijk om zijn mediterrane looks: 'Ze denken op mijn werk wel eens dat

ik de tolk ben, en ik ben ook wel eens geweigerd aan de poort.'

Faail

Hij zal wel Gronings zijn opgevoed? Niet dus. Vos komt uit Meedhuizen, bij Delfzijl. Maar thuis werd Nederlands met hem gesproken. 'Ik had het Gronings echt heel ver achter me gelaten. Als je naar de universiteit gaat, spreek je het zeker niet.'

Het dialect lijkt moeiteloos over zijn lippen te rollen. De presentator denkt dat dat komt omdat hij wel in Groningen is opgegroeid. Maar we moeten hem niet overschatten, relativeert hij: als er nieuwe afleveringen worden opgenomen, leest hij doorgaans op wat anderen hebben geschreven. En als het te moeilijk wordt, past hij de teksten aan. 'Wat ik heel moeilijk vind, zijn woorden met "aai" en daar dan nog een letter achter. Bijvoorbeeld faail, dat betekent dweil.'

Voor hem is het televisiewerk een avontuur met een knipoog, maar ook een beetje een missie. 'Je moet het allemaal niet te serieus nemen. Maar als ik op deze manier een bijdrage lever aan het Gronings, dan ben ik daar heel blij mee. Ik zal het uitsterven op zijn minst ietsje vertragen.'

Leerstoel Gronings

De RUG draagt het Gronings een warm hart toe. Sinds vorig jaar oktober is Siemon Reker hoogleraar Groninger taal en cultuur. Reker (50) was al bijzonder hoogleraar vanwege de stichting J.B. Scholtenfonds. Vanaf 1984 was hij streektaalfunctionaris van de provincie Groningen. De provincie bekostigt het grootste deel van zijn vaste leerstoel.

Reker leidde meer dan twintig leraren op die overal in de provincie taal cursussen geven, en hij schreef een Gronings zakwoordenboek. De afgelopen maand - Meertmoand Dialectmoand - verschenen er bij uitgeverij In Boekvorm vijf door hem geselecteerde Groningstalige literaire werken. Ze werden in het Academieggebouw gepresenteerd.

Afleveringen van Grunnegers zijn terug te vinden op www.rtvnoord.nl (uitzending gemist); informatie over de muzikale activiteiten van Olaf Vos en Tom Ritsema op www.bondtegenharries.nl

TEKST > ELLIS ELLENBROEK
FOTO > ELMER SPAARGAREN

Behandel moslimburgers als individuen

DE BAITUL FUTUH MOSKEE IN ZUID-LONDEN IS DE GROOTSTE IN WEST-EUROPA

Mona Siddiqui, hoogleraar 'Islamic studies and public understanding' aan de Universiteit van Glasgow, bekleedt dit jaar aan de RUG de Jantina Tammesleerstoel*. De Brits-Pakistaanse islamdeskundige is een van de meest prominente stemmen in het publieke debat over islam in Groot-Brittannië. Dit semester doceert ze aan de faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap in Groningen.

Siddiqui: 'Laat je niet het zwijgen opleggen door angst.'

Toen Mona Siddiqui elf jaar geleden in Glasgow werd aangesteld, werd ze niet serieus genomen als vertegenwoordiger van de islamitische gemeenschap in Schotland. Ze zou te progressief zijn. De laatste jaren merkt ze echter een ommekeer: lokale moslimorganisaties vragen haar steeds vaker om op te treden als woordvoerder van de gemeenschap. Ook in de buitenwereld groeit de waardering voor het werk van Siddiqui, die in 1998 het Centre for the Study of Islam in Glasgow oprichtte. De Britse overheid vraagt haar regelmatig om advies, ze treedt op als

deskundige bij terrorismezaken en is een veelgevraagd commentator in de media. Zo langzamerhand speelt Siddiqui een belangrijke rol in het publieke debat over de rol van de islam, dat sinds de terroristische aanslagen van 11 september 2001 overal is opgelaaaid.

Sharia

Het interview vindt plaats op een vrijdag in februari, in de trein van Groningen naar Schiphol, de ochtend nadat Siddiqui in het Academiegebouw de Jantina Tammeslezing heeft gegeven. Siddiqui is tevreden: ze schat

de opkomst de vorige avond op zo'n honderdvijftig mensen. Geen reden tot klagen, vindt ze, gezien het tijdstip van de lezing – de avond van Valentijnsdag. 'Ik weet niet of ik zelf was gegaan,' zegt ze lachend.

Siddiqui is met zorg gekleed, licht opgemaakt, een gouden broche op haar revers. Haar hoofd is onbedekt. De islamdeskundige spreekt met een licht Schots accent en formuleert voorzichtig, academisch, in complexe zinnen die rechtstreeks uit een wetenschappelijk artikel lijken te komen. Meer nog dan vragen beantwoorden werpt ze nieuwe, retorische vragen op.

MONA SIDDIQUI

Halverwege het gesprek gaat haar mobiele telefoon. Het is een Britse krant: of ze in het weekend een opinieartikel kan leveren, over de rol van de sharia in de Britse rechtspraak. Het is een hot issue in Groot-Brittannië sinds Rowan Williams, het hoofd van de Anglicaanse Kerk, de gedeeltelijke invoering van islamitische rechtspraak in het Britse rechtstelsel onlangs 'onvermijdelijk' noemde. Daarbij verwees de aartsbisschop naar het werk van Siddiqui.

Ze is het met de aartsbisschop eens dat de sharia in praktijk al veel wordt gebruikt. 'Veel mensen associëren sharia met moraliteitsregels, met name voor vrouwen, maar leefregels als vasten of het verbod op alcohol maken óók deel uit van de sharia.' Moslims zouden alle vrijheid moeten hebben om daar aan vast te houden, vindt Siddiqui. Toch is ze er geen voorstander van de sharia officiële status te geven, naast de bestaande Britse wetgeving. Dat zou alleen maar verwarring scheppen. Bovendien willen de meeste moslims helemaal geen rechtspraak volgens de sharia, denkt Siddiqui. 'Sommige moslims denken dat het rampzalig zou zijn voor vrouwen.'

Gezonde balans

Het gaat om het vinden van een gezonde balans; Siddiqui zal het vaker herhalen tijdens het gesprek. Het is ook wat ze zegt tegen de Britse overheid, die sinds '11 september' alles wat met islam te maken heeft bekijkt in het licht van terrorismegevaar. 'Enerzijds wil de regering uitstralen: we zijn er niet op uit om jullie te pakken,' aldus Siddiqui. 'Anderzijds probeert de overheid problemen die gedurende veertig, vijftig jaar zijn gegroeid plotseling heel snel op te lossen.' Volgens Siddiqui zou de overheid zich minder moeten richten op culturen en religies en burgers juist meer moeten behandelen als individuen. 'Kijk, overheden hoeven niet op kousenvoeten te lopen,' zegt ze. 'Burgers moeten gelijk worden behandeld. Dus als er moslimvrouwen worden onderdrukt, is de overheid verplicht in te grijpen. Maar zolang overheden zich daar nog aan proberen te ont-

trekken, zoals nu gaande is, verdwijnen de problemen niet.'

Dat is ook haar boodschap aan niet-moslims. 'Beschouw moslims niet als één homogene groep,' zegt Siddiqui. 'Behandel ze als individuen.' Niet-moslims moeten niet bang zijn om legitieme problemen te benoemen. 'Als je kritiek hebt, geef daar dan uiting aan in het publieke debat. Laat je niet het zwijgen opleggen door angst.'

Moedige generatie

De problemen zijn vaak diepgeworteld, zegt de islamdeskundige. 'Mijn vader kwam eind jaren zestig over uit Pakistan, toen ik vier jaar oud was. Hij heeft nooit de intentie gehad om te blijven. Tot mijn twaalfde dacht ik dat we weer terug zouden gaan.'

Het is een verhaal dat opgaat voor een hele generatie immigranten, stelt Siddiqui. 'Niemand verwachtte van ze dat ze zouden integreren toen ze in de jaren zestig en zeventig naar het Westen kwamen. Het was een moedige generatie: ze namen een grote gok door naar het Westen te gaan. Ze hadden geen idee met wat voor consequenties hun kinderen te maken zouden krijgen. Niemand wist dat ze deel uitmaakten van een sociaal experiment.'

Ook in haar privéleven worstelt Siddiqui met vragen over integratie. Ze heeft drie zoons, van 13, 11 en 7. 'Ik wil ze niet opvoeden met het idee dat het problematisch is om in Groot-Brittannië moslim te zijn. Ik wil dat ze zich zowel tussen moslims als niet-moslims op hun gemak voelen. Dat moet kunnen: we leven tegenwoordig allemaal met meerdere identiteiten in onszelf.'

Tegelijkertijd ziet ook Mona Siddiqui grenzen aan integratie. Het liefst wil ze dat haar zoons met moslimsmeisjes trouwen. 'Vanwege de culturele verschillen, de taal, hoe je leeft, hoe je eet. Het is al moeilijk genoeg om je huwelijk een succes te maken, laat staan als je buiten de gemeenschap trouwt. Wat dat betreft merk ik dat ik provinciaal ga denken naar-mate ik ouder word.'

/'Alles wat mensen onderdrukt kan niet goddelijk zijn'

Niet goddelijk

Ze worstelt met de vraag in hoeverre ze moet vasthouden aan de tekst van de Koran. 'Uiteindelijk gaat het hierom: houd ik vast aan een geschrift, ook al geeft het geschrift aanleiding tot onderdrukking, of geef ik voorrang aan ruimhartigheid? Hoe weet ik welke handelingen worden goedgekeurd door God? Siddiqui citeert een rabbijn aan wie ze de vraag ooit stelde: 'Alles wat mensen onderdrukt kan niet goddelijk zijn.'

De hoogleraar lijkt weinig begrip op te kunnen brengen voor jonge Britse moslims die naar terreur grijpen om hun geloof te verdedigen, zoals de daders van de bomaanslagen in Londen in juli 2005. Ze suggereert dat de verongelijkte moslimjongeren achter de aanslagen op zoek zijn naar sensatie: 'Wat is de ultieme sensatie voor deze jongeren, gehersenspoeld om te geloven dat het doden van ongelovigen je een plek in het paradijs bezorgt?' vraagt ze zich af. 'Terreur zaaien in het Westen.'

Lijken de jongeren misschien op de Amerikaanse tieners die overgaan tot schietpartijen op middelbare scholen? 'Dat moet je je afvragen. Volgens de Franse filosoof André Breton is de meest existentiële handeling die je je kunt voorstellen een kamer ingaan en iedereen doodschieten.' Een pasklaar antwoord op het geweld heeft Siddiqui niet. 'Je kunt er weinig tegen doen. Misschien zijn er over vijf jaar wereldwijd minder conflicten die aanleiding geven tot woede en onvrede, zoals de oorlogen in de Palestijnse gebieden, Irak en Afghanistan.'

www.rug.nl/kennisdebat

* Jantina Tammes werd in 1919 de eerste vrouwelijke hoogleraar in Groningen en de tweede in Nederland. De wisselleerstoel in Genderstudie aan de RUG is naar haar vernoemd.

TEKST > ROGER COHEN
FOTO > REUTERS/WFA, DAVID BEBBER

Anthony (Wim) van Dijk (1955)

Het masker van Aeneas

Debuutthriller waarin geschiedenis, kunst en misdaad geloofwaardig worden gecombineerd, dankzij de grote affiniteit van de schrijver met (kunst-)geschiedenis en zijn persoonlijke belevissen tijdens een opgraving in Rome.

> www.degeus.nl

> € 19,90

Itskje Dokkum (1934)

Geschiedenis met paarden

Debuutroman waarin hoofdpersoon Victoria poogt de aantrekkingskracht van paarden op mensen te doorgronden.

> www.uitgeverijaspekt.nl

> € 17,95

Douwe Draaisma (1953)

De geheugenfabriek - Geheugen, tijd en ouderdom

Nederlands meest vertaalde non-fictie auteur ontzenuwt alle geheimen van het oude brein.

> www.historischeuitgeverij.com

> € 15,-

Margot Edens (1955)

Wilde Mathilde

Margot Edens schreef een reeks van vijf boeken voor kinderen vanaf 7 jaar over Wilde Mathilde, wier gedrag is gebaseerd op dat van haar eigen dochter, die ADHD heeft.

> www.kluitman.nl

> € 5,50

Irma Ellens Maat (1964)

Webmaskers

Debuutroman over internetverslaving en leven in een virtuele wereld, maar vooral een roep om authenticiteit, om echt contact.

> www.uitgeverijaspekt.nl

> € 14,95

Bill Mensema (1960)

Doem dada

Overrompelende debuutroman - totaal dada - spelend begin jaren tachtig, de tijd van het doemdenken. Muziek liefhebbers en bezoekers van VERA uit die tijd kunnen zich in het boek herkennen.

> www.uitgeverijpassage.nl

> € 18,50

Efraïm Milikowski (1947)

Zhuang Hong Yi - Het monumentale werk

Een overzichtscatalogus over de in Nederland wonende Chinese beeldend kunstenaar.

> www.atelier92.nl

> € 55,-

Marc Reugebrink (1960)

Het grote uitstel

Door critici zeer goed ontvangen roman, die deels speelt in het Groninger studentenmilieu in de jaren tachtig.

> www.meulenhoff.nl/manteau

> € 22,50

Jouke Turpijn (1976)

Mannen van gezag - de uitvinding van de Tweede Kamer 1848-1888

Turpijn promoveerde aan de RUG op dit zeer leesbare proefschrift over de politieke mores in het parlement na de grondwetswijziging van 1848.

> www.wereldbibliotheek.nl

> € 19,90

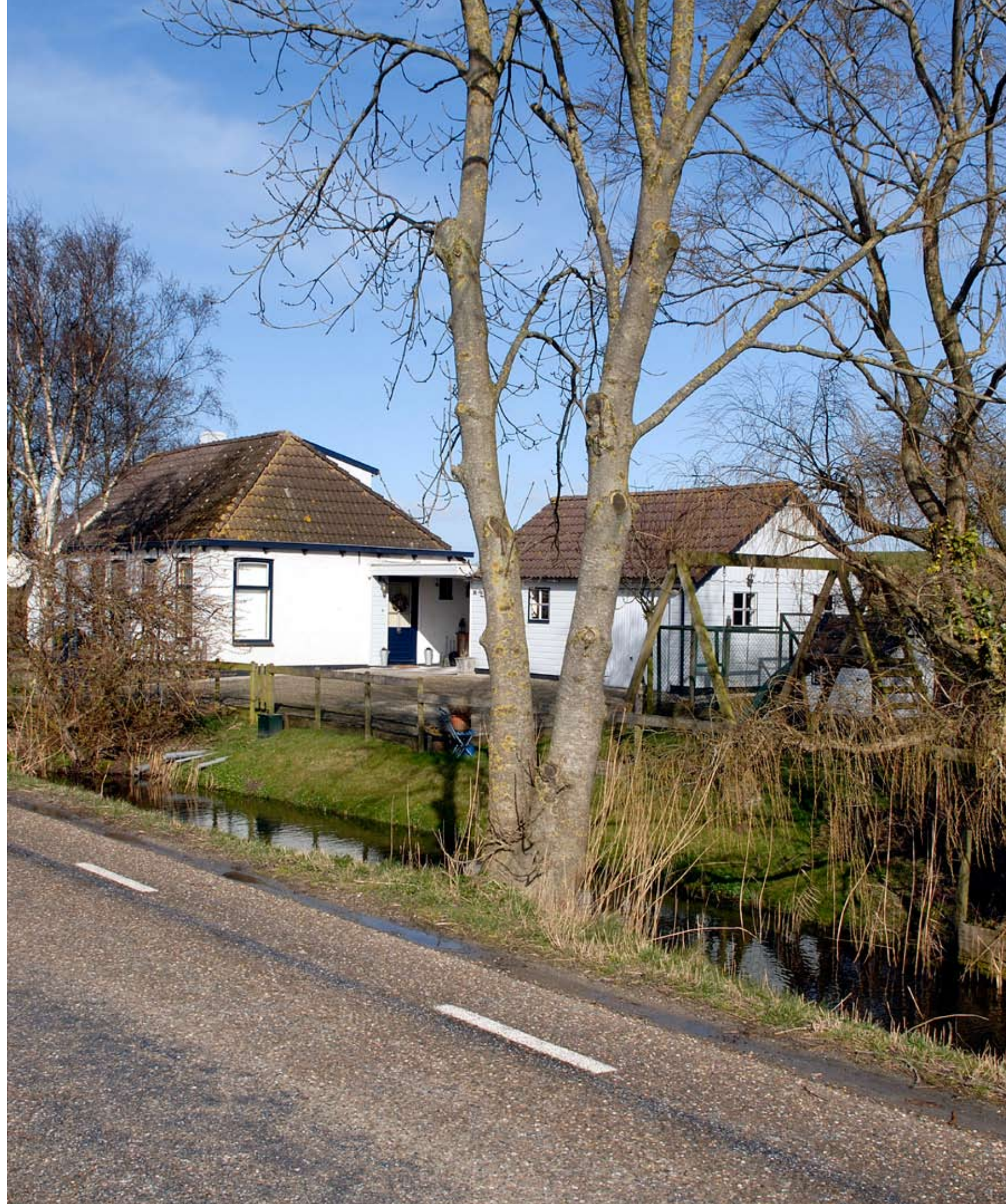
Aaktje Wouda (1926)

Doederlijk - Handleiding betreffende maatregelen voor en na het overlijden

Een losbladig werkboek met invulpagina's om uw wensen omtrent de laatste dagen van het leven, de uitvaartplechtigheid en de zakelijke afwikkelingen vast te leggen.

> www.uitgeverijservo.nl

> € 19,50

Wubbo Ockels: 'Een kleine oase'

'Joos, mijn vrouw, en ik waren al een tijd bezig met studeren toen we twee kleine arbeidershuisjes kochten in Pieterzijl. We maakten er één huis van. De jaren zeventig, flowerpower-tijd, het was een trend om naar het platteland te trekken. Een zwager van mij had de huisjes te koop gezien en we kregen contact met de buurman, die van onze leeftijd was. De huisjes waren van zijn grootvader. Op een zondagmiddag moesten Joos en ik bij grootvader en grootmoeder op theevisite komen. We hadden geen cent. Grootvader belde die middag de directeur van de Rabobank en zei: "Beste Henk, zo en zo. Die Ockels is een solide jongeman, ik wil dat hij dat koopt. Je moet hem een lening geven van zeventienduizend gulden." In het dorp waren wij "die studenten". Ze vonden het maar raar dat we zo'n chaotische tuin hadden. Een natuurkundestudent, dachten ze, was goed in tuinieren.

Een wonderplek was het. Een kleine oase. Joos werd er zwanger, in 1973, en liep rond in lange wijde gewaden, met bloemetjes in het haar. Op 29 augustus, een snikhete dag, bleek dat ze een stuitligging had. We moesten in allerijl met een ziekenauto naar Groningen. Onderweg stopten we nog, de ambulanceman was bang dat het kind zou komen. Het staat in mijn geheugen gegrift, hoe ik daar zat, naast mijn vrouw. Ik hijgde mee om de zaak tegen te houden. Ondertussen zag ik vrachtauto's door de voorruit en vroeg me af of ze ons voorrang zouden geven. In huize Tavenier, de kraamkliniek aan de Ubbo Emmiusingel, is onze mooie dochter Gean geboren.'

Groningen. Universiteit. Maar ook talloze straten, huizen, bruggen, pleinen - en niet te vergeten een prachtig ommeland - met herinneringen daaraan vast. Bekende oud-RUG-studenten vertellen over hun speciale plek.

Wubbo Ockels (62)

> oud-astronaut / hoogleraar in Delft / bijzonder hoogleraar aan de RUG / uitvinder > studeerde in 1973 cum laude af in wis- en natuurkunde > speciale plek: Westerwaarddijk 16 in Pieterzijl.

www.rug.nl/boom/onderwerpen/ruimtevaart/ockels

TEKST >
ELLIS
ELLENBROEK
FOTO >
ELMER
SPAARGARDEN

In de ban van de ringen

Een artikel publiceren in het vaktijdschrift *Nature* is het wetenschappelijke equivalent van een medaille winnen op de Olympische Spelen. Liesbeth Veenhoff (35), moleculair bioloog en onderzoeker bij de vakgroep Enzymologie van de RUG, haalde *Nature*, met haar voormalige collega-onderzoekers in de VS, afgelopen november zelfs met twee artikelen.

Het ene artikel in *Nature* onthulde de structuur van het eiwitcomplex om de porie in de membraan rond de celkern. Het andere beschreef de baanbrekende onderzoeksmethode die Liesbeth Veenhoff en haar collega's hiervoor ontwikkeld hebben. Zoveel ophef over een porie? Ja, want zo'n gaatje is toevallig wel cruciaal voor het functioneren van alle levende wezens met een celkern. Het vormt een verbinding tussen wie we zijn (ons DNA) en wat we doen (de processen in onze lichaamscellen). Zo'n minuscule porie kan bepalend zijn voor gezond of ziek, voor leven of dood. Welkom in de wonderde wereld van de natuur.

Champagne

De publicaties, waarvan Veenhoff gedeeld eerste auteur is, zijn een prestatie van formaat. 'Het is echt uniek. We hebben er lang en hard aan gewerkt, het was geen cadeautje dat zomaar kwam aanwaaien. Toen het nieuws bekend werd, heb ik wel een aantal flessen champagne opengetrokken.'

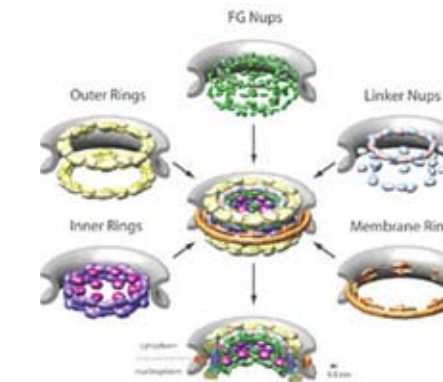
De twee artikelen zijn voortgekomen uit een onderzoek naar de structuur van het zogenaamde 'kernmembraanporiecomplex', uitgevoerd aan de Rockefeller University in New York. Veenhoff was daar van 2002 tot 2004 werkzaam als postdoc. 'De Rockefeller University is heel bijzonder. Je struikelt daar over de Nobelprijswinnaars. Ze geven jonge onderzoekers als Mike Rout, die de motor achter het project was, de kans om meerdere jaren te werken aan een risicovol onderzoek dat niet jaarlijks een vast aantal publicaties oplevert.'

Inmiddels is Veenhoff weer terug in Groningen, waar zij ooit afstudeerde in de biologie en vervolgens cum laude promoveerde bij hoogleraar Enzymologie Bert Poolman. Ze werkt nu, als postdoc met een Veni-beurs, opnieuw bij Poolmans vakgroep, waar ze verder onderzoek doet naar de kernmembraan. 'Ik zit hier inhoudelijk heel goed. Bert biedt mij de ruimte om mijn eigen onderzoek op te zetten. Er heerst hier op het lab een sfeer waarbij men door wil pakken om iets voor elkaar te krijgen. Dat is erg belangrijk, want sommige onderzoekers hebben de neiging om op safe te spelen. Als je met een minimum aan werk weg kan komen, waarom zou je dan meer doen, of

iets echt nieuws? Toch heb je er uiteindelijk meer plezier van als je omgeving zegt: ik geloof je wel, maar alleen als je dit en dat ook nog onderzoekt.'

Poortwachters

Om te begrijpen waarom Veenhoffs onderzoek - wat doet zo'n poriecomplex? - nou zo belangrijk is, is het wellicht nuttig even wat middelbare schoolkennis op te frissen. De cellen waaruit een menselijk lichaam is opgebouwd bevatten allemaal een met een membraan omhulde aparte ruimte: de kern. In deze kern zit het DNA van de cel opgeborgen, de strengen van moleculen waarin onze erfelijke eigenschappen zijn vastgelegd. Deze eigenschappen komen tot uiting doordat er kopieën

van stukken DNA worden gemaakt, die, na transport uit de kern, de rest van de cel aanzetten tot het maken van een of ander specifiek eiwit. Deze eiwitten kunnen vervolgens als een boodschapper een ander proces in werking zetten of dienst doen als bouwstenen voor een bepaald onderdeel in de cel. Om te zorgen dat belangrijke moleculen getransporteerd kunnen worden van en naar de celkern, heeft het omhulsel van de kern ongeveer honderd kleine openingen: de kernmembraanporiecomplexen. Deze belangrijke complexen vormen de 'poortwachters' van de celkern. Zij bepalen welke moleculen mogen 'communiceren' met het DNA.

Dertig dagen computertijd

Elk poriecomplex bestaat uit in totaal 456 eiwitten in dertig verschillende soorten. 'Wij wilden begrijpen hoe dat complex werkt. En

duo hoe al die verschillende eiwitten als driedimensionale puzzelstukjes in elkaar passen. Als je wilt snappen hoe een auto werkt, moet je immers ook weten hoe alle onderdelen in elkaar passen en dat bijvoorbeeld de wielen op de assen aansluiten.'

De onderzoekers verzamelden eerst zoveel mogelijk chemische en microscopische informatie over de betrokken eiwitten. Omdat het poriecomplex tijdens de evolutie weinig veranderd is, konden die experimenten gedaan worden met simpele gisten, die op dit punt namelijk precies zo werken als een menselijke cel.

De gebruikte technieken zijn voor eiwitonderzoek niet echt nieuw. Maar wel is nieuw dat de onderzoekers een computerprogramma ontwikkelden dat in staat is al die verschillende stukjes data te integreren, zodat de computer vervolgens kan berekenen welk eiwit op welke plek zit. De bijzonder krachtige computer die de onderzoekers hiervoor gebruikten, deed er maar liefst dertig dagen over om deze ingewikkelde 3D-puzzel op te lossen.

Verrassend simpel

De structuur die uiteindelijk uit de computer kwam rollen, bleek verrassend simpel te zijn. 'Het zijn eigenlijk gewoon een aantal ringen die boven op elkaar gestapeld zijn. Mike Rout vergeleek daarom de structuur van het poriecomplex met het Colosseum: dat gebouw lijkt heel ingewikkeld, maar als je goed kijkt, realiseer je je dat het opgebouwd is uit een aantal eenheden, de bogen, die steeds herhaald worden.'

Veenhoff stelt tevreden vast: 'Nu we de structuur van het poriecomplex kennen, kunnen we weer betere onderzoeksvragen stellen, zodat het onderzoek hopelijk in een stroomversnelling komt.' Maar hoe weet je nu dat die structuur ook daadwerkelijk klopt? Veenhoff: 'je kunt het niet direct verifiëren. Maar we hebben veel vertrouwen in onze structuur, onder andere omdat er een bepaalde logica in de opbouw zit die we niet in de computer gestopt hebben. Dat kan niet zomaar toevallig gebeurd zijn.'

De artikelen staan op www.nature.com; zoeken op Veenhoff

TEKST > EDWIN VAN LACUM
FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

Ning Ding (32), geboren in Shanghai, is vicevoorzitter van de Association of Chinese Students and Scholars in Groningen, waar honderden (promotie)studenten van de RUG lid van zijn.

Nico de Jonge, cultureel antropoloog en conservator van het Groningse Universiteitsmuseum, richtte de tentoonstelling 'The Colours of China' in, die tot en met 14 september 2008 in het museum te zien is. Hij is er trots op de prachtige collectie Chinese kostuums en sieraden te mogen exposeren.

China in Groningen

De Chinese studentenvereniging (www.acssg.nl) bestaat sinds 1997 en heeft inmiddels al 400 leden. Hiervan studeren circa 300 studenten aan de RUG en 80 aan de Hanzehogeschool. Ongeveer 20 leden wonen permanent in Groningen omdat ze er werk hebben gevonden, de meesten als arts. Ning Ding zelf is onderzoeker bij de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen. Dat het aantal Chinese studenten in Groningen nog steeds toeneemt, komt volgens Ding doordat de Groningse universiteit voor een aantal studierichtingen bij de wereldtop behoort. De meeste Chinese studenten studeren economie, medicijnen, rechten of natuurwetenschappen.

Shanghai, Bremen, Groningen

Ding vertrok in 2001 vanuit Shanghai naar Bremen en ging van daaruit twee jaar later naar Groningen, om de masteropleiding 'educatiemanagement' te doen. Ding: 'De meeste Chinese studenten zijn net als ik enthousiast over Groningen. Het is een mooie, rustige stad en toch heel levendig en jong. In Bremen vond ik de mensen afstandelijk en ik had er erg last van discriminatie. De Nederlandse studenten en collega's zijn juist heel vriendelijk. Ze vinden het leuk je erbij te betrekken, nodigen je uit voor het weekend.'

In Shanghai, waar ik vandaan kom, wonen 16 miljoen mensen en staan overal wolkenkrabbers. Het leven is er druk en stressvol vanwege de grote competitie die er overal heerst. Het is trouwens wel een stad vol van belofte, omdat het economisch heel goed gaat. Ik vind Nederland heel groen, ook de Randstad. Deze zomer komen mijn ouders op bezoek. Dan ga ik met hen naar Limburg en Twente, waar ik zelf ook nog niet ben geweest.'

Schrikken

Cultuurschok? Ja, dat wel: 'Nederlanders zijn erg direct. Ze uiten heel gemakkelijk hun kritiek. Op een conferentie met promotiestudenten merkte ik dat ze elkaar heel direct zeiden wat ze niet goed vonden aan elkaars werk. Daar schrikken de Chinese studenten van; want in China is het niet gebruikelijk om andermans tekortkomingen aan te wijzen. Toch denk ik dat er iets goeds aan ten grondslag ligt. In Nederland voelen mensen zich vrij om iets te zeggen, ongeacht hun leeftijd of positie. Het is hier veel minder hiërarchisch dan in China.'

Ding ziet ook een verschil in werktempo: 'Chinese studenten werken harder en hechten aan hoge cijfers. Dat komt denk ik door de felle competitie in China. Een andere reden is dat we in een andere positie zitten dan Nederlandse studenten. De bacheloropleiding kost ons 3000 euro per jaar en de masteropleiding 8000 euro. Daar komt bij dat je extra collegegeld moet betalen als je vertraging oploopt in je studie.'

Verskil in feestvieren

Komen Chinese studenten wel echt in contact met de Nederlandse samenleving? Volgens Ding niet echt. Dat komt door het tijdgebrek, maar ook door de taalbarrière; in de één of twee jaar dat de studenten hier zijn, leren ze onvoldoende zich in het Nederlands uit te drukken.

Een andere reden ziet Ding in de verschillende manieren van feestvieren: 'Als Nederlanders feestvieren, drinken ze te veel en blijven ze lang hangen. Als Chinezen feestvieren, koken ze samen. De Chinese ambassade wil dat wij als vereniging nieuwe studenten daarover adviseren, dus dat ze letten op hun gezondheid en veiligheid. Ze willen geen ongelukken. Je moet daarbij bedenken dat wij allemaal uit één-kindgezinnen komen. Als onze ouders ons verliezen, hebben ze geen kinderen meer.'

TEKST > GERA BEL

FOTO > WWW.ACSSG.NL

Wat is de universitaire component aan deze China-tentoonstelling?

De Jonge: 'De achtergrond daarvan is dat in 2003 in Groningen eigenlijk drie Groningse universitaire musea zijn samengevoegd tot één. De collecties van het Volkenkundig Museum Gerardus van der Leeuw en van het Anatomisch Museum van de Medische Faculteit werden toen ondergebracht bij het Universiteitsmuseum. Ikzelf was conservator van het Volkenkundig museum en ben ook overgestapt naar het Universiteitsmuseum 'nieuwe stijl'. Een van de afspraken bij deze reorganisatie was dat we in het Universiteitsmuseum geregeld aandacht zouden geven aan onze etnologische collectie. Deze tentoonstelling past bij die afspraak.'

Waar komt de collectie vandaan?

'Het is een particuliere verzameling van een hoogleraar aan de RUG. Hij en zijn vrouw brachten een paar jaar geleden de collectie ter sprake. Rolf ter Sluis, de museumdirecteur, en ik zijn toen gaan kijken. Een prachtige collectie! De kostuums en sieraden zijn door het echtpaar vanaf de jaren 1980, na de dood van Mao, aangekocht. Toen het land openging, werd pas duidelijk hoe fantastisch de Chinese textielkunst is. Door de groeiende welvaart na Mao's dood is die kunst nu ook weer opgeleefd.'

Wat is bijzonder aan de tentoonstelling?

'Zo'n variatie aan Chinese kostuums is in Europa nog niet eerder vertoond. Ze zijn afkomstig uit verschillende etnische groepen in het zuiden en zuidwesten van China. Daarbij moet je dan wel denken aan miljoenen mensen. De 'Yao'-minderheid, bijvoorbeeld, telt meer dan drie miljoen mensen. Veel van deze 'minderheden' hebben ook weer subgroepen, met eigen tradities en kleding. Om iets meer van die culturele context te laten zien hebben we een aparte zaal ingericht met religieuze schilderijen van de Yao, die het taoïsme aanhangen. Daar zit een topstuk tussen: een vier meter lange rolschildering op perkament (zie hiernaast). Daarop staat verbeeld hoe de ziel na de dood haar weg aflegt van de aarde naar de hemel.'

Verder is het borduurwerk van ongelooflijk hoog niveau. Zoals vaak bij traditionele etnische groepen in de wereld, zijn ook bij de Chinese minderheden de kunst en religie nog echt onderdeel van het dagelijks bestaan. Het is niet, zoals inmiddels bij ons, losgetrokken van het dagelijks leven. In de westerse samenleving functioneert de kunstenaar apart. In deze gebieden van China zijn alle bordurende meisjes eigenlijk kunstenaars.'

Voor wie is de tentoonstelling interessant?

'In elk geval voor mensen die iets met textiel hebben. Maar wij bieden sowieso een heel eigen invalshoek. In de andere China-tentoonstellingen in Noord-Nederland staat vooral de hofcultuur centraal. Denk aan het terracotta-leger in Assen en de bronzen objecten in het Groninger Museum. Wij besteden aandacht aan gewone mensen. Je kan deze tentoonstelling daarom als een zeer interessante aanvulling zien.'

Zie ook pagina 27 en www.rug.nl/museum

TEKST > GERA BEL

FOTO'S > DIRK FENNELA / UNIVERSITEITSMUSEUM

NING DING IN GELE RUG-SWEATER

Oma

We lijken net twee yuppen, mijn vriendin en ik. Op zondagavond strijken we onze overhemden, in bed praten we over onze collega's, en zelfs middenin de nacht krijgt m'n vriendin e-mail op haar Blackberry. Maar terwijl we ons voordoen als yup zijn we eigenlijk weer terug bij af: inwonend en onder ouderlijk toezicht. Niet van ouders, maar van een bejaarde dame in een rijtjeshuis in een slaperige buitenwijk van Haarlem: mijn oma. Het is enigszins onwennig, om elke avond thuis te komen bij je 87-jarige oma, zo aan de start van je carrière. Mijn oma leeft in een verdwijnende wereld van degelijkheid en voorspelbaarheid. Ze heeft haar yoghurttoetje 's avonds nog niet weggeschoven of ze brengt het menu van de volgende dag al ter sprake. Meteen na de afwas dekt ze de tafel voor de volgende ochtend: tafelkleed met bloemetjes, placemats en servettenhouders. Elke keer dat oma ontdekt dat we geen vlees eten, is haar reactie dezelfde: 'Eet je ook geen kip? Ach kind toch.'

Wij koken en doen de boodschappen, oma geeft de planten water en leest het Haarlems Dagblad. Ik zet de vuilnis buiten, oma hangt de was op: ons leven kent een ongekende rust, regelmaat en reinheid. Al kun je dat laatste niet zeggen van het eten. Bij oma eet je niet om te genieten, maar om restjes op te maken. Oma is verwickeld in een constant gevecht tegen de kliekjes, en wij zijn haar manschappen. Hoeveel je ook op hebt, oma pakt de pan en schraapt nog wat aardappelresten van de bodem. 'Kan ik het echt niet aan je kwijt?' Soms is ze barmhartig, zoals op zondagavond: 'Ach, ik weet niet of ik het je kan aandoen, het is van dinsdag.' Mag het eten weg, dan gaat het naar de vogeltjes in de tuin. Zelfs gestolde jus en hompen vlees worden aan de koolmezen gevoerd. Werkelijk niets wordt weggegooid. Vorige week zat ik aan tafel met

twee gjechelende en rood aangelopen huisgenotes. Er was een nog een fles verzuurde witte wijn. Moest op.

Roger Cohen

Vrienden van het Universiteitsmuseum

Het vernieuwde Universiteitsmuseum aan de Oude Kijk in 't Jatsstraat 7a verdient een breed draagvlak in Groningen en daarbuiten! In 2003 werden het Universiteitsmuseum en andere musea gereorganiseerd. Het daaropvolgende jaar werd de vereniging 'Vrienden van het Universiteitsmuseum' opgericht. Haar doelstelling is de instandhouding van het Universiteitsmuseum en het academische erfgoed. De Vrienden van het Universiteitsmuseum geven financiële ondersteuning bij bijvoorbeeld aankopen voor de collectie en organiseren activiteiten als lezingen en culturele reizen.

Bent u ook geïnteresseerd in het academische erfgoed en voelt u zich betrokken bij de instandhouding ervan? Word dan lid van onze vereniging! Als Vriend krijgt u voor slechts € 10,- per jaar onbeperkt gratis toegang tot het museum (normaal € 2,50 entree).

Daarnaast ontvangt u de aankondigingen en uitnodigingen voor openingen, lezingen en andere activiteiten in het Universiteitsmuseum. Belangstelling? Neemt u dan contact op met de secretaris: dr. Anneke Touwen-van der Kooy, Schultenweg 2, 9761 CJ Eelde of anne.touwen@atconsult.antenna.nl. Meer informatie: www.rug.nl/museum.

Gronings festival

Wilt u genieten van kunst, cultuur en het Groninger landschap? Houd dan vrijdagavond 6 en zaterdag 7 juni vrij voor het festival 'Terug naar het begin'. In het Jaar van het Religieus Erfgoed hebben de organisatoren en deelnemers zich laten inspireren door de vroegste geschiedenis van Groningen, zijn landschap en cultuur. Zeven oude – vaak 13e-eeuwse – Groninger kerken in en rond Middelstum zijn podia van het festival. Muziek, lezingen, poëzie, theater en beeldende kunst zullen goed tot hun recht komen in deze ambiance. Zo inspireerde de muurschildering van twee kampvechters in de kerk van Westervijward alumna Albertina Soepboer tot het schrijven van de theatermonoloog *De kampvechtster*. Een andere RUG-bekende die meedoet is Henk van Os, met een lezing over de Maria-schilderingen in de kerk van Loppersum, in combinatie met een concert met Marialiederen.

www.terugnaarhetbegin.nl

En alumnus Egge Knol, conservator van het Groninger Museum, houdt een lezing over de vroege kerstening van Groningen.

'Tsjaad is wel erg extreem'

Pieter Smidt Van Gelder (29) studeerde Rechten en Romaanse Talen en Culturen in Groningen tussen 1996 en 2003. Sinds 2005 werkt hij vanuit N'Djamena, de hoofdstad van Tsjaad, als child protection officer voor UNICEF.

Mijn werk is avontuurlijk, ik moet veel improviseren. Hiervoor was ik juridisch medewerker bij het Openbaar Ministerie in Amsterdam, toen wist ik 's ochtends precies hoe mijn dag eruit zou zien. Hier in Tsjaad kan het gebeuren dat ik plotsklaps van het noorden naar het zuiden moet reizen. Mijn dagen zijn onvoorspelbaar, daar hou ik van.

De functie van child protection officer bestaat voor 90 procent uit projectmanagement. Ik schrijf projectvoorstellen, haal geld binnen en bezoek vluchtelingenkampen en hulpprojecten om te controleren of het geld goed wordt besteed. Die bezoeken vind ik het leukst, je krijgt directe feedback van de mensen die de hulp ontvangen. Dat is belangrijk, want je kunt niet alles aan de tekentafel verzinnen.

Koude kermis

Tsjaad hoort bij de armste landen ter wereld, het staat op nummer 173 van de welvaartslijst van de Verenigde Naties, van in totaal 177 landen. De hoofdstad N'Djamena heeft een stuk of acht verharde wegen en twee kleine supermarkten. Ook voor iemand die, zoals ik, eerder in een ontwikkelingsland heeft gewoond, is het ontzettend arm.

Het is nu erg onrustig in Tsjaad. Mijn vrouw en ik zijn zelfs geëvacueerd, nadat rebellen begin februari N'Djamena waren binnengevallen. Er waren gevechten en ons huis is geplunderd. Onze koffers met 15 kilo bagage stonden al vrijwel altijd klaar. Via Kameroen zijn we nu tijdelijk naar Nederland gekomen.

Ik hoop snel weer terug te kunnen naar Tsjaad, maar dat hangt af van het oordeel over de veiligheid van het VN-hoofdkantoor in New York. Gelukkig was mijn baas, een Senegalees, weer snel ter plekke, zodat de projecten aangestuurd blijven worden.

Voor dit werk moet je een goede mix hebben van idealisme en realisme. Mensen die erg idealistisch zijn, lopen kans om van een koude kermis thuis te komen. Maar je hebt wel een zekere dosis optimisme nodig, anders word je cynisch.

Het is een kwestie van de lange adem, ik zie lang niet altijd resultaat van mijn werk. Maar er zijn projecten waar wel tastbaar succes is, bijvoorbeeld een centrum waar we 500 voormalige kindsoldaten opvangen. Niet alle jongeren blijven, maar de meesten hebben leren lezen en schrijven, ze hebben een beter leven.

Nee, ik heb niet altijd ontwikkelingswerk willen doen. Mijn reislust werd eigenlijk pas gewekt toen ik als Erasmus-student zes maanden in Frankrijk woonde. Daarna wilde ik meer zien. Ik ben toen een jaar met mijn studie gestopt en heb Engelse en Franse les gegeven in Colombia. Sindsdien weet ik dat ik dit wil.

Conflictgebied

Ik hou van nieuwe dingen. Ik ben opgegroeid in Amsterdam, maar ben in Groningen gaan studeren. Studiegenoten vroegen verbaasd waarom ik niet in Amsterdam was gebleven, daar waren toch twee universiteiten? Maar ik wilde nieuwe ervaringen opdoen.

De komende jaren blijf ik het liefst in het buitenland. Mijn missie in Tsjaad loopt af in december 2008, ik hoop een nieuwe VN-functie te krijgen of een baan bij een hulporganisatie. Als ik vijftig ben zou ik graag bij het hoofdkantoor van de VN werken, maar vooralsnog vind ik het erg leuk in het veld. Al moet ik niet per se meteen weer naar een conflictgebied. Tsjaad is wel erg extreem.'

TEKST > YKJE VRIESENGA

FOTO > PRIVÉ

Met hart en ziel zet Erik Scherder zich in voor een betere ouderenzorg.

‘We moeten af van het “duttten en duffen”. Ouderen moeten weer in beweging komen.’ Toch gaf hij zijn leeropdracht Veroudering onlangs grotendeels terug. ‘Ik wilde mijn gezin niet langer missen.’

Kauwen tegen dementie

Prof.dr. Erik Scherder (1951) is een gedreven man. Enthousiast kan hij vertellen over zijn onderzoek naar veroudering en dementie. Dat hij onlangs werd verkozen tot Docent van het Jaar bij de RUG, zal daar niet vreemd aan zijn geweest. Ook reist hij het hele land door, op bezoek bij verpleeghuizen waar hij vertelt over zijn ideeën voor een effectieve ouderenzorg.

Zijn wetenschappelijke en maatschappelijke passie moet echter concurreren met die voor zijn gezin. Tot voor kort was hij vier dagen in de week hoogleraar bij het Centrum voor Bewegingswetenschappen in Groningen, maar deze betrekking is op zijn verzoek teruggebracht tot één dag in de week. ‘Mijn vrouw en ik wonen in Amsterdam en we heb-

ben drie thuiswonende kinderen. Werken doe ik het liefst in onze woonkamer en ondertussen doe ik dan volop mee met het gezinsleven. Dat zijn kostbare momenten en die wilde ik niet langer missen. Gelukkig heb ik de afgelopen drie jaar in Groningen iets tot stand kunnen brengen, zoals het Alzheimer Centrum. Dat verzacht mijn gedeeltelijke vertrek misschien wat.’

Dubbel hoogleraar

Erik Scherder volgde aanvankelijk een opleiding tot fysiotherapeut, later studeerde hij klinische neuropsychologie, beide in Amsterdam. Inmiddels is hij hoogleraar aan de Vrije Universiteit en in Groningen. ‘Op de VU ben ik aange-

steld bij Neuropsychologie en breng ik het aspect beweging in. Bij Bewegingswetenschappen in Groningen breng ik het aspect neurologie in. Mijn twee leeropdrachten liggen dus in elkaars verlengde.’

De inzichten over dementie en Alzheimer verschuiven. Tot voor kort ging iedereen ervan uit dat dementie in 50 tot 70 procent van de gevallen door Alzheimer komt. Bij deze ziekte is sprake van een stoornis in de eiwitstofwisseling in de hersenen, waardoor zenuwcellen afsterven en het hersenvolume krimpt.

Daarnaast bestaat er ook vasculaire dementie - een aandoening van de bloedvaten in het hoofd - en deze twee ziekten blijken meer overeen te komen dan we eerst dachten, zegt Scherder. ‘Vaak zijn er problemen met én de eiwitten én de bloedvaten. Waar de stoornis precies begint is niet altijd duidelijk. Het is niet voor niets dat 95 procent van de artikelen over dementie handelt over de diagnosestelling. En nog steeds is het zo dat een definitieve keuze alleen via obductie te maken valt, dus na overlijden.’

TENS

Volgens Scherder is er aan dementie zeker iets te doen, om te beginnen vóórdat de ziekte uitbreekt. ‘Onderzoek laat zien dat mensen die hun hele leven, ook in cognitief opzicht, actief zijn geweest, minder gauw dement worden. Een andere factor is de toestand van hart en bloedvaten. Zoals andere organen kunnen lijden onder een slechte bloedvoorziening, kunnen hersenen dat ook.’

In zijn zoektocht naar niet-farmacologische behandelingen hield Scherder zich jarenlang bezig met TENS: transcutane (door de huid heen) elektrische neurostimulatie. Een klein apparaatje wordt met elektroden aan de huid verbonden en geeft zwakke stroomstootjes af. Via de zenuwbanen bereiken deze de hersenen, die hierdoor geactiveerd worden. De impulsen kunnen verval van de hersenen tegengaan, was de hypothese. TENS is bekend in de wereld van de pijnbestrijding en Scherder wilde weten of de methode ook werkt tegen beginnende dementie. Zijn proefschrift - dat hij in de avonduren schreef - gaat er grotendeels over.

Wereldwijd was Scherder een van de weinigen die zich ermee bezighielden. ‘Mijn onderzoekingen lieten enig resultaat zien, maar ik moest een flinke slag om de arm houden, omdat het aantal proefpersonen zo klein was. Later hebben twee promovendi dezelfde hypothesen onderzocht, maar dan grootschaliger. Ze vonden geen aanwijzingen voor een significant effect, hooguit bij enkele subgroepen.’ Scherder laat het thema sindsdien rusten.

‘Mensen die hun hele leven actief zijn geweest, worden minder gauw dement’

Kauwen

Tegenwoordig kijkt hij vooral naar fysieke inspanning als behandeling van dementie. ‘In wezen verschilt die aanpak niet zo veel van TENS. In beide gevallen probeer je hersencellen te stimuleren met het doel ze in conditie te houden.’ Scherder kijkt niet alleen naar bewegingen als lopen en fietsen, maar ook naar handbewegingen en zelfs naar kauwen. ‘Onderzoek laat zien dat kauwen de hartfrequentie verhoogt en de hersenen sensorische prikkels geeft. Een gelijksoortige ontdekking is dat kauwgom kauwen de mentale prestaties verbetert.’

In de ouderenzorg valt daarom nog veel te winnen. Laten we ervoor zorgen dat oudere mensen hun gebit behouden en diëten krijgen waar ze hun tanden en kiezen voor nodig hebben. Nu zie je dat dementerenden snel hun gebit verliezen en vooral papjes en vla’s krijgen voorgeschoteld. Gelukkig is er sinds kort een richtlijn mondzorg voor verpleeghuizen, waarin dit alles meer aandacht krijgt. De effecten van kauwen gaan we wetenschappelijk onderzoeken. Heel spannend allemaal!’

Pijn

Het afgelopen jaar reisde Scherder het hele land door om verpleeghuizen aan te zetten tot een actievere ouderenzorg. ‘We moeten af van het duttten en duffen. Verpleeghuisbewoners zouden meer moeten bewegen, liefst een half uur per dag.’ Scherder houdt de voordrachten niet in zijn eentje. Hij werkt samen met de Innovatiekring Dementie van onderzoeksjournalist Stella Braam en organisatieadviseur Elly Duijf. ‘Stella heeft een prachtig boek geschreven over haar dementerende vader. Over zijn geschiedenis kan ze heel indringend vertellen.’

Een kwestie die Scherder meeneemt in zijn betogen is pijn. ‘Bij ouderen is dit een onderbelicht punt. Zij hebben vaker pijn dan wij denken. Preciezer gezegd: mensen met vasculaire dementie hebben vaker pijn dan gezonde ouderen, mensen met Alzheimer hebben juist minder vaak pijn. Bij de laatsten lijken de betrokken hersencellen in aantal te zijn afgenomen. Het probleem is dat veel ouderen niet meer kunnen aangeven dat zij pijn voelen of waar de pijn precies zit. Toch is het goed deze aan te pakken, omdat pijn mensen immobiliseert en zo de dementie versterkt.’

De medewerkers van verpleeghuizen reageren meestal enthousiast op zijn uiteenzettingen, zegt Scherder. ‘Ze zouden graag meer zorg geven. Het struikelblok is vooral geld, en dat terwijl de verpleeghuiszorg al onder druk staat.’

RUG-docent van het jaar
Erik Scherder werd in februari verkozen tot RUG-docent van het Jaar. Scherder is docent neuropsychologie bij het Interfacultair Centrum voor Bewegingswetenschappen van het UMCG. Met een gepassioneerd college over pijnprykkels en pijnbeleving bij Alzheimer patiënten wist hij zowel jury als publiek te overtuigen van zijn fascinatie voor onderzoek en empathie voor patiënten.

TEKST >
JOS OVERBEEKE
FOTO >
ZORGINBEELD /
FRANK MULLER

International Aging Centre Groningen

Het Universitair Medisch Centrum Groningen wil over drie jaar een uniek internationaal topinstituut op het gebied van 'gezond ouder worden' realiseren. In dit nieuwe topinstituut bundelt het UMCG al zijn bestaand en nieuw onderzoek naar gezond ouder worden. Het UMCG heeft een lange traditie als het gaat om basaal wetenschappelijk onderzoek naar chronische ziekten en veroudering en de toepassingen in de kliniek. Inmiddels is bekend dat vele factoren

een rol spelen in de gezondheid van mensen. Maar welke factoren bepalend zijn voor een gezonde levensloop en waarom de ene mens ziek wordt en de ander niet, is niet duidelijk. Volgens bestuursvoorzitter Bert Bruggeman zal het topinstituut niet alleen gezondheidswinst opleveren, maar ook leiden tot economische spin-off in de regio. Zo zullen 400 nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan en zal het wetenschappelijke aanzien van Noord-Nederland vergroten.

www.healthyaging.umcg.nl

Bart van Ark in The Conference Board

Bart van Ark (47), hoogleraar economie aan de RUG, is benoemd tot chef-econoom van The Conference Board. The Conference Board is een non-profitonderzoeksinstituut in de Verenigde Staten dat wordt gefinancierd door het bedrijfsleven. Van Ark is de eerste niet-Amerikaan die in de 90-jarige geschiedenis van het instituut is benoemd op deze positie.

Van Ark zal leidinggeven aan een team van meer dan twintig economen die verantwoordelijk zijn voor het economisch onderzoek van The Conference Board. Ook zal hij optreden als woordvoerder voor de consumenten-vertrouwenindex voor de Verenigde Staten, voor conjunctuurindicatoren voor tien landen en voor de productiviteitscijfers voor meer dan honderd landen. Sinds 1997 hebben de RUG en The Conference Board gezamenlijk de daartoe benodigde productiviteitsdatabase ontwikkeld. Deze wordt op jaarbasis gepubliceerd en leidt tot veel aandacht in de media en bij beleidsmakers over de hele wereld. Van Ark blijft in een deeltijdfunctie verbonden aan de RUG.

Samenwerking RUG en energiebedrijf RWE

Energiebedrijf RWE en de RUG gaan samen onderzoek doen naar de afvang en opslag van CO₂ en het gebruik van duurzame biomassa voor de opwekking van energie. RWE, een van Europa's grootste energiebedrijven, investeert één miljoen euro in deze samenwerking. Het universitaire

Energy Delta Research Centre (EDReC) voert het onderzoek uit. Het draagt bij aan kennis over een duurzame energievoorziening en het voorkomen van ongewenste klimaatveranderingen. Daarnaast wordt ernaar gestreefd dat het onderzoek bijdraagt aan de Nederlandse duurzaamheids-doelstellingen voor 2020.

Collegevoorzitter Simon Kuipers: 'Het Energy Delta Research Centre is hard op weg om een autoriteit te worden op het gebied van onderzoek naar duurzame energieproductie in Nederland. Kennisdeling met de ervaren onderzoeksafdeling van RWE zal het EDReC verder helpen met het vinden van innovatieve oplossingen voor een duurzame energievoorziening.'

Ontwikkeling maakt gelukkig

'In landen met een hoge technologische ontwikkeling zijn mensen gelukkiger en leven ze langer,' stelde professor Ruut Veenhoven onlangs in *Het Financieel Dagblad*. Veenhoven doet al jaren onderzoek naar 'geluk'. Ontwikkeling staat voor groei, vernieuwing, slimmer en beter worden. Ontwikkeling is een woord dat is verbonden met onze universiteit. Groningen ligt iets verder af van het centrum van Nederland en Europa en moet, om een rol van betekenis te kunnen spelen, meer laten zien dan collega-universiteiten. De RUG praat er niet over, doet het gewoon! Onze universiteit staat in 6 (van de 22) vakgebieden van de Essential Science Indicators boven het wereldgemiddelde. Wereldwijd staan Scheikunde en Materials Science op plek 10 van de Times Higher Education ranglijst, op de Europese lijst gaan ze op kop. Waarom dan toch zo bescheiden vraag je je af? Dit nieuws mag de landelijke pers halen! Maar, onze goede positie op de ranglijsten moet wel stabiel zijn en Groningen moet op meer vakgebieden meedraaien in de wereldtop. Als bovenkamer van Nederland hebben we hiervoor talent nodig; jong talent én internationaal gevestigde namen, die een voortrekkerspositie kunnen vervullen. Verder is samenwerking met andere onderzoeksinstanties en het bedrijfsleven een belangrijke voorwaarde om gewenste doorbraken te realiseren. Daar is natuurlijk geld voor nodig. Dit geld komt voor een deel uit de geijkte potten (overheid, NWO, subsidies). Maar, wil je echt vernieuwend zijn, je onderscheiden, dan is er ook ander geld nodig. Het is ondertussen heel gebruikelijk om voor cultuuruitingen, zoals musea, opera of film, fondsen onder particulieren te werven. Voor wetenschap gebeurt dit nog nauwelijks. Gek eigenlijk, want wetenschap zorgt voor vernieuwing, voor doorbraken, voor oplossingen voor grote vraagstukken. Wetenschap is dus eigenlijk bij uitstek een goed doel! Mensen worden gelukkig van het geven van hun overvloed aan een goed

doel én bovendien zijn mensen die kunnen profiteren van hoog technologische ontwikkelingen gelukkiger. Hier moet toch de sleutel naar ander geld voor de toekomst van de RUG te vinden zijn?

Tienke Koning
Directeur Ubbo Emmius Fonds

Via het Ubbo Emmius Fonds ondersteunen alumni, bedrijven en instellingen de Rijksuniversiteit Groningen. De Noaber Foundation financiert de komende vijf jaar een substantieel deel van het project I²Care. Directeur Pieter Oostlander over noaberschap en de zorg.

Noaber bekommert zich om de zorg

Hoe kunnen artsen en thuiszorginstellingen op afstand zorg leveren aan patiënten? Welke technologieën zijn daarvoor geschikt? In het project I²Care van de RUG zoeken artsen, technici, bedrijfskundigen en medewerkers van woningbouwverenigingen gezamenlijk naar antwoorden op dergelijke vragen. Door onderzoek naar zorg en ICT te bundelen wordt gewerkt aan de zorg van de toekomst. (zie ook *Broerstraat 5*, december 2007)

Het project past goed bij de Noaber Foundation volgens directeur Pieter Oostlander. 'Noaber is Twents voor buurman en nabuurschap. De gedachte dat we op naasten zijn aangewezen is voor ons wezenlijk. Nu de wereld door de ontwikkelingen op het gebied van communicatie en transport steeds meer een dorp wordt, kunnen mensen overal ter wereld je burens zijn. Wij willen een nieuwe vorm van noaberschap stimuleren, met behulp van informatie en communicatietechnologie.'

'Gezondheid en Zorg' is een van de drie kerngebieden waarin Noaber projecten ondersteunt. Oostlander: 'Daarbij richten we ons vooral op de vergrijzing en de gevolgen daarvan. Er zal steeds meer vraag naar zorg ontstaan. Tegelijkertijd zijn er minder jonge mensen die zorg kunnen aanbieden. Het is daarnaast de vraag of zorg straks nog wel betaalbaar is. Innovatie kan de gevolgen van de vergrijzing verlichten. In ons geval heeft innovatie vooral te maken met technologie, mede omdat onze oprichter en bestuursvoorzitter Paul Baan zijn roots in de IT-wereld heeft.'

Vier jaar geleden startte Noaber hiervoor het project VitaValley, een samenwerking tussen allerlei partijen uit de zorgsector. 'Het is een zelfstandige stichting die wij steunen, een broeinest voor innovatie, waar de knelende vragen vanuit de praktijk centraal staan. We wilden graag dat I²Care samenwerkt met VitaValley. Door uitwisseling van kennis en ervaring kunnen ze samen verder komen dan ieder op zich. Groningen is een professionele partner en de contacten waren er al. We kenden Hans Wortmann, de projectleider van I²Care, en Paul Baan is alumnus en bestuurslid van het Ubbo Emmius Fonds.'

Over vijf jaar moet I²Care op eigen financiële benen staan. 'Noaber doet als goede doelen stichting niet aan traditionele filantropie, we hebben een zakelijke benadering en werken met performance indicatoren' vertelt Oostlander. 'We hoeven de investering niet terug te verdienen maar het moet wel maatschappelijk rendement opleveren. Mensen of groepen mensen moeten er door vooruit worden geholpen.'

Meer informatie:
www.noaber.com
www.i2care.nl
www.vitavalley.nl
www.rug.nl/broerstraat5

TEKST > BERT WOLFKAMP

Resultaten Ubbo Emmius Fonds

Voor de financiering van bijzondere projecten zoekt de RUG steun van alumni, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Hiervoor is in 1998 het Ubbo Emmius Fonds opgericht. In 2007 heeft het fonds in totaal ruim 1,3 miljoen euro aan donaties toegezegd gekregen. Een selectie:

- > Een alumnus doneert de komende vijf jaar jaarlijks 10.000 euro in de vorm van een lijffrente. Het bedrag is bedoeld om de bekostiging van een onderzoeker op medisch gebied te ondersteunen.
- > De jaarlijkse alumnicampagne voor het Eric Bleumink Fonds (dat beurzen verstrekt aan talentvolle onderzoekers uit ontwikkelingslanden, www.rug.nl/ebf) leverde 60.000 euro op. Bijna 1400 alumni gaven een bijdrage.
- > Wat is de rol van integratie en sociale weerbaarheid bij de bevordering van het wederzijdse vertrouwen in de samenleving? Over die vraag buigt het Instituut voor Integratie en Sociale Weerbaarheid (ISW, www.instituutisw.nl) zich. In samenwerking met het Ubbo Emmius Fonds heeft het instituut ISW voor onderzoek 800.000 euro geworven van het Oranje Fonds.
- > Dankzij een donatie van 50.000 euro van ING Nederland kan de RUG een bijzonder afstudeergeschenk ontwikkelen dat vanaf dit najaar aan alle afstudeerders zal worden uitgereikt.

Van congres tot toneelvoorstelling, de komende maanden zijn er weer diverse activiteiten voor alumni. Uitgebreide informatie is te vinden op www.rug.nl/alumni.

Agenda

ALV ALURALICA

Op **zaterdag 19 april** (13.15 - 16.30 uur), houdt Aluralica (Finoeegrise Talen en Culturen) de algemene ledenvergadering met aansluitend een Hongaarse wijnproeverij. De bijeenkomst vindt plaats in hotel-restaurant Het Witte Paard te Oostwold.

COS-DAG

Zaterdag 19 april vindt ook de jaarlijkse COS-dag plaats voor alumni van Studiosi Mobilae, de studievereniging van Bewegingswetenschappen. Op www.studiosimobilae.nl leest u meer over het middag- en avondprogramma. Daar kunt u zich ook aanmelden als COS-lid.

LEZING CHAJA POLAK

Donderdag 24 april verzorgt schrijfster Chaja Polak een lezing over (auto)biografisch proza. De lezing, die begint om 19.30 uur, is georganiseerd door de Alumnivereniging Nederlandse Taal- en Letterkunde, Hebban Olla Vogala. De datum is nog onder voorbehoud, kijk op www.hebbanollavogala.nl voor meer informatie.

TONEELGROEP DE HEEN- EN WEERWOLF

Zaterdag 10 mei speelt toneelgroep De Heen- en Weerwolf, van studenten van de opleiding Nederlands, het stuk Zotternij, naar de middeleeuwse sotternieën. Speciaal voor alumni geeft Bram Douwes een inleiding. De aanvang is om 19.00 uur, reserveren kan via www.hebbanollavogala.nl.

Oproepen

CLIO

Oud-IO'er, en nog geen alumnuslid Clio? Dan moet daar verandering in komen! U kunt zich aanmelden via alumni@clio.nl. De eerstvolgende alumniborrel is in juni in Den Haag. www.clio-international.nl.

PROFESSOR KEUNING VERENIGING

De Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen heeft sinds kort een officiële alumnivereniging: de Professor Keuning Vereniging. Benieuwd welke activiteiten gepland zijn en hoe u lid kunt worden? Kijk dan op www.rug.nl/frw onder het kopje 'informatie voor alumni'.

GLV IDUN

GLV Idun is de studievereniging voor studenten binnen het opleidingsinstituut levenswetenschappen en ontstaan uit een fusie van de Groninger Biologen Club en s.v. Melior Vita. Ook alumni zijn van harte welkom om lid te worden en deel te nemen aan de activiteiten. Aanmelden kan via www.glv-idun.nl.

DORKNOPER

In 2008 bestaan de opleiding Recht en Bestuur, voorheen Juridische Bestuurswetenschappen, en de studievereniging J.B.S.V. Dorknoper vijftienvig jaar. Dorknoper wil dit graag vieren met zo veel mogelijk oud-studenten. Heeft u tussen 1983 en 2008 JBW of R&B gestudeerd, dan komen wij graag met u in contact via alumni@dorknoper.nl.

Talent & Career Center

Het Talent & Career Center (voorheen Loopbaan Advies Centrum) is er ook voor alumni. Een greep uit de activiteiten:

- > Looking for work in the Netherlands (lezing, 9 april)
- > Netwerken (workshop, 15 april)
- > Tips en Tricks bij het Solliciteren (workshop, 16 april)
- > Aan de slag met je Loopbaandag (event, 17 april)
- > Werken bij de Europese Unie (lezing 21 mei)
- > Werken bij de overheid (lezing, 4 juni)
- > Individuele gesprekken en coaching

Nieuwsgierig geworden? Kijk op www.talentcareercenter.nl. Daar kunt u zich ook abonneren op de nieuwsbrief.

Doe mee met het Alumni Netwerk en maak kans op de Bosatlas van Nederland

Doet u al mee aan het Alumni Netwerk, de e-community voor oud-studenten van de RUG? Zo niet, dan is dit het moment om u te registreren. Als u vóór 1 juli 2008 deelneemt, maakt u namelijk kans op een bijzonder cadeau: de nieuwe Bosatlas van Nederland. Deze Bosatlas, met 560 pagina's, meer dan 2400 kaarten en beelden en ruim 100 luchtfoto's van Karel Tomei, geeft aan de hand van de meest uiteenlopende onderwerpen een beeld van Nederland.

Van fietsdiefstallen tot vuurtorens en van verkiezingsuitslagen tot huismussen. In totaal worden drie exemplaren, ter beschikking gesteld door uitgeverij Wolters-Noordhoff, onder de deelnemers verloot. Om kans te maken op de Bosatlas van Nederland moet u een aantal velden op uw Profielpagina 'activeren'. Bent u nog geen deelnemer aan het Alumni Netwerk dan kunt u zich aanmelden via onze website www.rug.nl/alumni. Daar leest u ook de voorwaarden voor deze actie.

Ook na het afstuderen blijven veel alumni zich inzetten voor de universiteit. Laurens van der Starre (Informatica, 2007) vertelt over zijn betrokkenheid.

Wat kun je verwachten als je aan je eerste serieuze baan begint? Zelf is Laurens van der Starre (26) nu een jaar aan het werk. Hij is consultant bij softwarebedrijf Oracle en doet diverse IT-projecten bij klanten op locatie. Omdat hij het belangrijk vindt dat ze met hun toekomstige arbeidsmarkt in contact komen, geeft hij regelmatig voorlichting aan studenten over zijn werk.

'Toen ik student was,' vertelt Laurens, 'kon ik me maar moeilijk een voorstelling maken van werken in het bedrijfsleven. Dat is voor veel studenten zo. Het is vaak een grijs gebied en ik probeer dat nu wat in te kleuren door te vertellen over mijn werkzaamheden en het bedrijf. Zo horen studenten uit de praktijk hoe het er hier aan toe gaat.' De voorlichtingsbijeenkomsten worden georganiseerd door de FMF, de Fysisch-Mathematische Faculteitsvereniging. Laurens was tijdens zijn studie actief als bestuurslid bij deze vereniging. 'Voor mij is het leuk om op deze manier contact te houden met de faculteit en mijn oude vereniging. Maar door mijn bestuurswerk wist ik ook dat dergelijke voorlichting heel zinvol kan zijn voor het bedrijf waar ik nu werk. Er is een enorme krapte op arbeidsmarkt voor IT-ers. Naamsbekendheid onder studenten is dan belangrijk. Daar zit een hele groep potentiële werknemers die je voor je bedrijf moet interesseren. Ik denk dat bedrijven zich wat dat betreft nog veel meer op de studentenwereld kunnen richten.'

TEKST > BERT WOLFKAMP
FOTO > GERT GORT

Leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor continue ontwikkeling. De Academie voor Management speelt hierop in door samen met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. Deelnemers aan deze leergangen vertellen in deze rubriek over studeren, motivatie en carrière. Els Mintjes (39) volgt op dit moment de leergang Talent en Organisatie-ontwikkeling.

Eigenlijk is Els Mintjes nooit opgehouden met leren. Na de havo in Spijkenisse volgde ze een aantal bedrijfsopleidingen: hbo Personeel en Arbeid, de internationale HR School van Fortis en recent de leergangen HR Strateeg en Talent en Organisatieontwikkeling van de Academie voor Management. Ze is er trots op dat ze, naast haar vierdaagse baan en een peuter thuis en later een baby op komst, de opleiding Personeel en Arbeid netjes in vier jaar heeft afgerond.

Achtbaan

Haar cv leest als een achtbaan. Bij KPN maakte ze als automatiseringsmedewerker en later hoofd Helpdesk mee hoe mainframes plaats maakten voor pc's. Bij de margarinepoot van Unilever ontdekte ze dat ze wat anders wilde dan automatisering en vertrok ze om te kunnen overstappen op een totaal ander werkterrein: het organiseren van pop- en rockevenementen in het hele land. 'Ik kan wel zeggen dat ik alle poppodia van Nederland van dichtbij heb gezien!'

Via een bureau in Amsterdam werkte ze voor de Heineken Night of the Proms en stond ze aan de wieg van de huidige ticketservice: de telefonische verkoop van concertkaarten. Ze vond het werk fantastisch, maar merkte dat er maar weinig privé-tijd overbleef. Aanleiding voor opnieuw een verrassende wending: eerst een uitstap naar een marktonderzoeksbureau en

Academie voor Management Talent en organisatie- ontwikkeling

TEKST > MARJAN BROUWERS
FOTO > MICHEL DE GROOT

'Je moet eerst goed helder krijgen wat een talent is'

daarna door naar MeesPierson, dat later onderdeel werd van Fortis. En bij Fortis werkt ze nog steeds, nu als senior HR Adviseur voor Merchant Banking, de grootzakelijke tak van Fortis Bank.

Bij Fortis heeft ze het HR-vak geleerd. 'Ik was al geïnteresseerd in de HR-aspecten van mijn werk als leidinggevende, maar hier ben ik er echt door gegrepen.' Ze behaalde haar hbo-diploma en was deelnemer van de internationale HR School Fortis voor high potentials. Mintjes: 'Heel interessant om in een internationaal gezelschap met je vak bezig te zijn. Toen ben ik pas echt gaan leren. Een docent attendeerde me op de leergang HR Strateeg, waaraan ik in 2006 ben begonnen.'

Goede herinneringen

Aan die eerste leergang bewaart Mintjes goede herinneringen. 'Je leert je organisatie vanuit een breder perspectief te bekijken. Wat zijn de grote lijnen en welke rol speel jij daar als HR-functionaris in? Hoe kun je je HR-beleid aanpassen aan de strategie en de doelstellingen van de organisatie en hoe passen mensen daarin? Frustrerend is het dan soms dat je je inzichten in de praktijk niet altijd meteen kunt toepassen. Veranderingen verlopen nu eenmaal geleidelijk!'

Mintjes werkt op een decentrale HR-afdeling van Fortis. Ze zit dicht op de werkvloer en dat bevalt haar goed. 'We hebben hier bij Merchant Banking veel professionals. Zij leveren maatwerk aan de klant. En verwachten dat dus ook van ons. Ik heb te maken met alle aspecten van HR: van in-, door- en uitstroom tot beloning, beoordeling en rondetafelgesprekken.'

Wat is talent?

Na het afronden van HR Strateeg volgt ze nu de leergang Talent & Organisatieontwikkeling. De eerste vier modules heeft ze achter de rug. 'Ik ben hiermee begonnen om meer inzicht te krijgen in de aansluiting van de ontwikkeling van de organisatie op die van medewerkers. Wat is talent binnen een organisatie? Hoe komt talent het best tot zijn recht? Hoe motiveer je talent? Ik hoop door deze leergang meer inzicht te krijgen in deze vraagstukken. Mensen zijn het kapitaal van je onderneming. Het gaat erom dat je de doelstellingen van je organisatie en die van talentvolle medewerkers met elkaar in lijn brengt. Maar dan moet je wel eerst goed helder krijgen wat een talent is. Zelf geloof ik dat iedereen talent heeft, maar dat talent pas goed tot bloei komt als iemand op de juiste plek zit en als er vertrouwen is. Over dit soort vragen hebben we binnen de groep pittige discussies.'

Wat ze nu leert komt al meteen van pas bij de selectieprocedures van nieuwe medewerkers. Mintjes: 'Het is niet alleen van belang wat er in het cv staat. Brengt iemand talenten mee die passen binnen de groep en die van toegevoegde waarde zijn binnen de bestaande organisatie? Welke passies heeft iemand? Wat motiveert iemand? Aan de andere kant moet je als organisatie ook heel duidelijk aangeven wat je te bieden hebt. Iemand met uitstekende kwalificaties maar met passies waarmee hij binnen onze organisatie geen kant uit kan, is geen goede match. Dan moet je zo iemand ook niet iets voorspiegelen wat je niet waar kunt maken.'

Hechte groep

De manier waarop de leergang is georganiseerd is, bevalt haar goed. 'Het onderwerp Talent & Organisatieontwikkeling wordt vanuit diverse kanten toegelicht: vanuit organisatieperspectief, maar ook vanuit het individu. De opbouw van de modules is zeer gevarieerd en de docenten benaderen het onderwerp afwisselend vanuit de praktijk en de theorie. Daarnaast krijgen we de nodige literatuur mee om thuis te bestuderen. Qua faciliteiten hebben we niets te klagen. In Nunspeet zitten we in een conferentieoord. Dat is echt verwennerij: lekker eten en goede kamers. En in Groningen zoeken we 's avonds met de hele groep steeds een ander restaurant uit. Het is goed om tijdens een module afstand te nemen van je werk. Dat is echt nodig om het beste eruit te halen.

Het spreekt mij ook aan dat de groep zo divers is. Bij HR Strateeg zaten we vooral met HR-mensen onder elkaar, maar aan deze leergang doen mensen uit allerlei hoeken van organisaties mee. Hun inbreng is heel waardevol. Je kunt veel van elkaar leren. We zijn inmiddels een hechte groep en iedereen durft zich uit te spreken. Weet je, leren is durven falen. Die ruimte bieden we elkaar en dat werkt heel motiverend.'

Ook na deze leergang is Mintjes nog niet uitgeleerd. 'Ik hoop deze zomer de Summer Academy in Cambridge te volgen en wil daarna starten met het masteronderzoek. Ik hoop deze opleiding in 2010 af te sluiten als Master of Human Development in Organisations. Daarna? Tot nu toe is het steeds zo gegaan dat ik na een opleiding even een poosje niets wilde. Weer eens lekker uit, een weekend eens niet in de boeken zitten. Maar dan ging het toch weer kriebelen en wilde ik weer meer leren. Dus wie weet?'

De eerstvolgende editie HR-Strateeg start op **di 1 april 2008**.

De eerstvolgende editie Talent en Organisatieontwikkeling start op **di 8 april 2008**.

INFORMATIE BIJEENKOMSTEN
vr 16 mei 2008
HR-Strateeg
do 22 mei 2008
Public Strategy Course

STARTDATA ANDERE LEERGANGEN
ma 31 maart 2008
Bestuurlijk Leiderschap
do 17 april 2008
Merkmanagement
wo 23 april 2008
Strategic Business Development
di 13 mei 2008
Strategisch Programmamanagement
wo 14 mei 2008
Business Strategy Course
ma 16 juni 2008
Verandermanagement
do 18 september 2008
Strategische Marketing van Diensten

VOOR MEER INFORMATIE
Tel (050) 316 21 15 of
www.academievoormanagement.nl

Academieportretten

Aanwinsten

Sinds de stichting in 1614 heeft de Groningse universiteit de traditie dat emeriti-hoogleraren hun portret aanbieden aan de alma mater.

A. van Marken †
Scandinavische taal- en letterkunde (1956-1982)
door Karel Buskes

W.G. Mook
Isotopenfysica (1980-1997)
door Judith Lansink

T. Wattel
Bedrijfshuishoudkunde (1966-1980)
door Judith Lansink

G. Mulder †
Arbeidspsychologie (1986-1999)
door Dorine Kuiper

Inlichtingen over schenking van portretten: prof.dr. G. Boering, tel. (050) 541 64 83 of gtboering@hetnet.nl. Meer afbeeldingen vindt u op www.rug.nl/museum.

Oraties

Tenzij anders vermeld beginnen oraties om 16.15 uur. Meer informatie: neem contact op met mw. Ingrid Schut-Houwen, tel. (050) 363 52 90 of raadpleeg de universitaire agenda op www.rug.nl.

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

1 april 2008

prof.dr. G.S. (Gerben) van der Vegt
Work and organizational psychology in business and economics

10 juni 2008

prof.dr. H.W. (Erik) Dietzenbacher
Interindustry economics

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

8 april 2008

prof.dr. A.C. (Kees) van Grootheest
Bewaking en veiligheid van geneesmiddelen

13 mei 2008

prof.dr. E.A. (Edwin) Valentijn
Astronomische informatietechnologie

3 juni 2008

prof.dr. M.P. (Menno) Gerkema
Chronobiologie

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

15 april 2008

prof.dr. H. (Harold) Snieder
Genetische epidemiologie

22 april 2008

prof.dr. A.J. (Tineke) Oldehinkel (adjunct)
Sociale psychiatrie en psychiatrische epidemiologie

6 mei 2008

prof.dr. A.J. (Ashley) Duits
Klinisch onderwijs

20 mei 2008

prof.dr. K.P.H. (Knut) Biber (adjunct)
Medische fysiologie

27 mei 2008

prof.dr. E. (Erik) Buskens
Medical technology assessment

17 juni 2008

prof.dr. A.V. (Adelita) Ranchor
Gezondheidspsychologie, i.h.b. individuele verschillen in de aanpassing aan chronische ziekte

RUIMTELIJKE WETENSCHAPPEN

24 juni 2008

prof.dr. J. (Jacques) van Dinteren
Planning, ontwikkeling en management van werklocaties

Wijzigingen voorbehouden

Colofon

23e jaargang
1e nummer/april 2008
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaal magazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen

Telefoon (050) 363 52 36
redactieB5@rug.nl

Redactie

Fenneke Colstee-Wieringa
Gert Gritter
Rhoda Schuling
Franck Smit
Marjo Smit
Bert Wolfkamp

Hoofdredactie

Fenneke Colstee-Wieringa

Research

Marjo Smit

Internet

www.rug.nl/broerstraat5

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Druk

Thieme Rotatie, Zwolle
Oplage 62.000

Adreswijzigingen

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumni-relaties RUG

Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@rug.nl

Steun het Groninger Universiteits Fonds

De stage van Floor werd mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het Groninger Universiteits Fonds (GUF) voor buitenlandse stages. Het GUF geeft jaarlijks zo'n 700 studenten een dergelijke subsidie. In 2006 werd meer dan € 200.000 voor dit doel uitgekeerd.

Om dit te kunnen blijven doen, heeft het GUF ondersteuning nodig van oud-studenten. Graag nodigen wij u als alumnus van de RUG uit om donateur te worden door een jaarlijkse overschrijving van minimaal € 25,- op Postbankrekeningnr. 87 3200 van de Stichting Groninger Universiteitsfonds.

Zie voor meer informatie onze website

www.rug.nl/guf
klik op "Ik wil Donateur worden"

Floor 't Sas
Studente orthopedagogiek

Portage Programma voor meervoudig gehandicapte kinderen

Als stagiaire orthopedagogiek heb ik meegewerkt om het zogenaamde Portage Programma te implementeren en voort te zetten binnen een instelling voor meervoudig gehandicapte kinderen op het eiland Sint Maarten.

Het Portage Programma is een orthopedagogisch interventieprogramma dat zich richt op de begeleiding van problemen in de opvoedingssituatie van kinderen met een ontwikkelingsachterstand en van kinderen met problemen in de sociale omgang. Op het Sister Basilia Center worden gemiddeld veertig cliënten dagbesteding aangeboden, drieëntwintig van deze cliënten verblijven daar permanent.

De drie maanden stage bij het Sister Basilia Center hebben me verder geholpen in mijn ontwikkeling tot orthopedagoge. In deze "binnen-buitenlandse" omgeving kreeg ik meer ruimte ervaring op te doen dan in Nederland gebruikelijk is. Ik ervaar dit als een toegevoegde waarde aan mijn prima verlopen stage. Tijdens mijn verblijf heb ik verder genoten van de verschillende culturen van het eiland, klimaat en de natuur.

RUG-Winkel

Capuchontrui

Met geborduurd logo.
Leverbaar in rood, donkerbruin en licht beige.
Prijs: € 39,95

Kom kijken
RUG-Winkel
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
www.rug.nl/winkel

Matstalen visitekaarthouder

Met lasergravering.
Prijs: € 9,95

USB stick

1 GB, met opdruk.
Prijs: € 14,95

Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten

Bestellen
T (050) 363 27 00
F (050) 363 72 00
E rugwinkel@rug.nl

Universiteitsmuseum

Het Universiteitsmuseum presenteert in het jaar van de Olympische Spelen in China een indrukwekkend overzicht van traditionele Chinese feestkleding en bijbehorende sieraden. De veelkleurigheid van de feestkleding staat in schril contrast met het bekende sobere Mao-uniform. Van de meer dan honderd kostuums van diverse bevolkingsgroepen was het merendeel nog nooit buiten China te zien. Ook is er in de expositie aandacht voor Chinese volksreligies.

The Colours of China

Traditionele kostuums en sieraden uit China

T/M 14 SEPTEMBER 2008

Universiteitsmuseum
Oude Kijk in 't Jatstraat 7a
Groningen
www.rug.nl/museum

Openingstijden
di t/m zo van 13.00 - 17.00 uur
niet op feestdagen
toegang € 2,50

De psycholoog die zichzelf geen grote wetenschappelijke kansen toedichtte werd associate professor in Canada, de andere begon een aannemersbedrijf.

TEKST >
ELLIS ELLENBROEK
 FOTO LINKS >
JAN PITT
 FOTO RECHTS >
PRIVÉ

JAN BOLT (50)

STUDIE > psychologie van 1976 tot 1987

WERK > aannemer en therapeut

HUIS > oude boerderij tussen Loppersum en Stedum

HUISHOUDEN > getrouwd met Ina (56), groepsleerkracht in het basisonderwijs; elk twee kinderen en samen nog een zoon, Ruben (14)

BRUTO MAANDSALARIS > betaalt zichzelf ca. 3500 euro

'Ik heb met onderbrekingen gestudeerd. Ik twijfelde of ik wel goed zat op de universiteit. Ik kwam erachter dat ik er vooral werd opgeleid voor wetenschappelijk onderzoek. Onderwijl heb ik tweeënhalve jaar op een biologisch-dynamische boerderij gewerkt. En ook het bouwen kwam op mijn pad. Dat zat er van kinds af aan al in. Mijn opa was aannemer. Het was altijd timmeren geblazen. Bouwden we een hut met stapelbed, het móest een huisje zijn. In mijn tweede studiejaar kocht ik een woonboot bij de Poelebrug. Die knapte ik op.

Ik ben blij dat ik psychologie toch heb afgemaakt. Het gaf me een basis. In het alternatieve circuit volgde ik aanvullende opleidingen. Gestalt, lichaamswerk.

Ik heb gewerkt bij het Centrum voor Alcohol en Drugs in Winschoten en nog gesolliciteerd bij hun vestiging in Leeuwarden. Als ik daar was aangenomen, was alles misschien heel anders gedaan. Nu ben ik al veertien jaar aannemer en therapeut. Mijn uitgangspunt is: Een mens heeft zoveel kwaliteiten, het is jammer als je je maar op een ding richt.

Overdag bouw ik. Badkamers, daken, alles behalve nieuwbouw. Twee, drie uur per week ben ik 's avonds in mijn therapieruimte. Of ik wel een goede hulpverlener ben als ik het maar zo weinig doe? Voor mijn gevoel wel. Het kost mij geen moeite de switch te maken. Ik hoef daar niks voor te doen.

Het is een mooie combinatie. Zelf blijf ik er ook door in evenwicht. Af en toe beleven we in de sessies spirituele momenten. Ik vind het een voorrecht dat ik daarbij mag zijn, dat ik betrokken mag zijn bij de reis naar iemands kern.

Laatst maakte ik mee dat een cliënt me vroeg of ik bij hem wilde verbouwen. Dat doe ik niet. Ik ga ook niet als psycholoog naar mijn bouwklanten kijken. Daar ga je mee de mist in.'

LIBBE KOOISTRA (52)

STUDIE > psychologie van 1977 tot 1988

WERK > associate professor op het Alberta Children's Hospital van Calgary, Canada

HUIS > bungalow met sauna met uitzicht over Rocky Mountains

HUISHOUDEN > getrouwd met de Finse Marja (44), sportpsycholoog; dochter Sointu (7)

BRUTO MAANDSALARIS > 11000 dollar

'Ik speelde een jaar bij FC Groningen in het jeugdteam, maar ze schopten me er weer uit, helaas. Ondertussen haalde ik mijn kandidaats rechten en stapte in 1977 over naar psychologie. In 1988 had ik pas mijn titel. Dat kwam door de vervangende dienstplicht tussendoor, in de blindenbibliotheek, en ik was ook nog een flinke poos ziek. Ik had er zó lang over gedaan, dat ik dacht: die wetenschappelijke carrière, dat wordt niks. Maar ik kreeg een promotieplek op het laboratorium voor experimentele klinische psychologie van Alex Kalverboer. Kalverboer - mijn grote vriend en mentor, nog steeds - zei dat hij me vooral aannam vanwege mijn liefde voor molens. Ik was voor de Groninger molens gevallen, had me bekwaamd in het molenaarschap en dacht erover van de molens mijn toekomst te maken. Maar eind 1995 kwam mijn proefschrift over de ontwikkeling van kinderen met een aangeboren schildklierprobleem.

Ik ben in Drenthe opgegroeid, maar ik zei: Als ik klaar ben met mijn promotie blijf ik voor altijd in Groningen. Nog steeds vind ik het Reitdiepdal mooier dan de Rocky Mountains. Toch wonen we al weer zes jaar in Canada. Ik ben hier associate professor, vergelijkbaar met universitair hoofddocent in Nederland. Eerder deed ik onderzoek in Jyväskylä, een klein Fins universiteitsstadje, tot daar het geld op was. Een genie kan overal terecht, maar dat ben ik niet, en dan is het een beetje zoeken. Het eerste baantje was in Cardiff in Wales. Mooi verhaal!

Op een dag liep ik in Groningen naar de centrale printer en toen kwam daar een stukje papier uit - niet van mij - met een vacature en een telefoonnummer. Ik dacht: dat kan ik ook wel gebruiken. Ik was zo gespecialiseerd dat er in Nederland geen enkele baan voor mij was. Ik schreef het telefoonnummer op. Ze namen mij aan omdat ze grote problemen hadden met hun outputscores. Ik moest nog een paar artikelen schrijven en mijn proefschrift had een ISBN. Ze zagen in mij een kans hun output te verhogen.'